

Kurahousupuheesta kohti aitoa osallisuutta

PÄIVÄKOTIBAROMETRI 2019

Päiväkotilasten vanhempien näkemyksiä osallisuudesta ja kodin ja päiväkodin yhteistyöstä

1. Saatteeksi	1
2. Kyselyn suorittaminen ja vastaajat.....	2
3. Päiväkodin aloitus.....	4
4. Vanhempien tyytyväisyys päiväkotiin	6
5. Varhaiskasvatussuunnitelmat.....	8
6. Kodin ja päiväkodin yhteistyö.....	10
6.1 Vanhempien näkemyksiä kodin ja päiväkodin yhteistyöstä	13
7. Vanhempainillat ja yhteisöllisyys.....	17
7.2 Vanhempien ajatuksia toimivista vanhempainilloista	19
8. Vanhempien osallisuus päiväkodissa.....	23
8.1 Vanhempien näkemyksiä osallisuudesta	27
9. Vanhempien ilot ja huolenaiheet arjessa	29
10. Lopuksi.....	31
10.1 Varhaiskasvatussuunnitelmat.....	31
10.2 Vanhemmat eivät tunne toisiaan	32
10.3 Vanhempien osallisuus	33
Litteet	34
Liite 1. Päiväkotibarometri 2019 - kyselylomake.....	34

1. Saatteeksi

Pidät käsissäsi historian ensimmäistä Päiväkotibarometriä. Suomen Vanhempainliitto ja Förbundet Hem och Skola toteuttivat Päiväkotibarometri 2019 -kyselyn verkkokyselynä 10.9.-6.10.2019.

Päiväkotibarometrillä haluttiin luoda käsitys siitä, millaisia ajatuksia vanhemmilla on varhaiskasvatuksesta: miten tyytyväisiä he siihen ovat, miten hyvin he tuntevat varhaiskasvatussuunnitelman, miten yhteistyö päiväkodin ja kodin välillä toimii, miten vanhemmat osallistuvat päiväkodin toimintaan ja millaisia vanhemmuuteen liittyviä iloja ja huolia heillä on.

Päiväkotibarometri 2019 -raportti kertoo vanhempien näkemyksiä tämän päivän varhaiskasvatuksesta. Vastausten pohjalta olemme laatineet myös suosituksia siitä, miten asioita voisi päiväkodeissa edistää. Toivomme, että näistä suosituksista on iloa ja hyötyä niin päiväkodeille kuin vanhemmillekin.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet astuivat voimaan vasta 2018. Tämä varmasti selittää, miksi varhaiskasvatussuunnitelma on monelle vanhemmalle vielä hyvin tuntematon. Päiväkotien toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden suunnassa haastaa joissakin yksiköissä henkilöstön tiheä vaihtuvuus sekä täydennyskoulutuksen puute. Jotta henkilöstö voi avata varhaiskasvatussuunnitelman sisältöä vanhemmille ja kehittää toimintaa sen mukaisesti yhdessä vanhempien kanssa, on päiväkotien toiminnan perusedellytysten oltava kunnossa. Toivomme, että varhaiskasvatusta kehitetään aktiivisesti niin valtakunnallisesti kuin paikallisellakin tasolla.

Päiväkotibarometri toteutettiin nyt ensimmäisen kerran, mutta ajatuksemme on, että se toteutetaan jatkossa säännöllisin väliajoin. Haluamme seurata, miten vanhempien ajatukset varhaiskasvatuksesta muuttuvat ja tukeutua myös omassa vaikuttamistyössämme selvityksen tuloksiin. Toivomme, että Päiväkotibarometri 2019 -raportti kuluu niin vanhempien, varhaiskasvatuksen ammattilaisten kuin päättäjiensä käsissä.

Helsingissä 20.12.2019

Micaela Romantschuk
toiminnanjohtaja
Förbundet Hem och Skola

Ulla Siimes
toiminnanjohtaja
Suomen Vanhempainliitto

2. Kyselyn suorittaminen ja vastaajat

Päiväkotibarometri 2019 - kysely on ensimmäinen laatuaan ja se toteutettiin Suomen Vanhempainliiton ja Förbundet Hem och Skolan yhteistyössä verkkokyselynä. Kysely oli auki 10.9. – 6.10.2019 välisenä aikana. Viesti kyselystä lähetettiin Opetushallituksen kautta suomenkielisille ja ruotsinkielisille varhaiskasvatuksen järjestäjille ja toimipaikkoihin. Kyselyn linkki löytyi myös Suomen Vanhempainliiton sekä Förbundet Hem och Skolan verkkosivuilta ja siitä tiedotettiin Suomen vanhempainliiton ja Hem och Skolan jäsenjärjestöjen kautta. Sen lisäksi päiväkotibarometrin 2019 - kyselyn linkkiä välitettiin twitterissä ja facebookissa. Kyselylomake koostui vanhempien osallisuuteen ja kodin ja päiväkodin yhteistyöhön liittyvistä väittämistä ja monivalintakysymyksistä sekä muutamista avokysymyksistä.

Varhaiskasvatuksessa olevien alle esiopetusikäisten lasten vanhemmille suunnattuun päiväkotibarometri 2019 - kyselyyn vastasi 9932 henkilöä. Vastaajista 86 % ilmoitti lapsen päiväkodissa käytetyksi kieleksi suomen, 12 % ruotsin ja 2 % ilmoitti lapsen olevan kielikylpypäiväkodissa. Suurin osa vastaajista (86 %) nimesi itsensä naiseksi, 13 % mieheksi ja vastaajista 1 % ei halunnut nimetä sukupuoltaan. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 87 % nimesi itsensä naiseksi ja 12 % mieheksi. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmissa miehiksi itsensä nimenneitä oli hieman enemmän (19 %) ja vastaavasti naisiksi itsensä nimenneitä oli 80 %. Raportin luettavuuden parantamiseksi jäljempänä raportissa naiseksi itsensä nimenneeseen vastaajaan viitataan äitinä ja itsensä mieheksi nimenneeseen isänä. Vanhemmaksi lukeutuvat myös kyselyyn vastanneet lapsen muut huoltajat.

Vanhemmista 87 % ilmoitti äidinkielekseen suomen, 10 % ruotsin ja 3 % vanhemmista ilmoitti äidinkielekseen jonkun muun kuin suomen tai ruotsin kielen. Suurimmat muun kieliset ryhmät olivat viron- ja venäjänkieliset vanhemmat.

Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmilla 34 %:lla ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 21 % oli ammattitutkinto. Ammattikorkeakoulututkinto oli 32 %:lla suomenkielisissä ja 27 %:lla ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmilla ja yliopisto- tai korkeakoulututkinto oli puolestaan 25 %:lla suomenkielisissä ja 45 %:lla ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmilla.

Suurin osa lapsista oli aloittanut päiväkodin 1-, 2- tai 3-vuotiaana (36 %, 37 %, 20 %). 4-vuotiaana päiväkodin aloittaneita lapsia oli 5 % ja 5-vuotiaana 2 %. Kysyttäessä lapsen ikää vastaushetkellä kaikista vastaajista reilu kolmannes (36 %) ilmoitti lapsen iäksi viisi vuotta, neljännes (25 %) neljä vuotta, viidennes (21 %) kolme vuotta, 14 % kaksi vuotta ja 4 % yksi vuotta.

Kaikista vanhemmista 48 % nimesi lapsensa sukupuoleksi tytön ja 51 % pojan. 1 % vanhemmista ei halunnut nimetä lapsensa sukupuolta. Kyselyyn vastanneiden vanhempien lapsista 8 %:lla oli todettu kehityksessä tai oppimisessa tuen tarve. Tukea tarvitseviksi nimetyistä lapsista 69 % oli nimetty sukupuoleltaan pojiksi ja 30 % tytöiksi. Raportin luettavuuden parantamiseksi jäljempänä raportissa tytöksi ja pojaksi sekä tukea tarvitseviksi nimetyistä lapsista käytetään nimitystä tyttö ja poika sekä tukea tarvitsevat lapset.

Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 34 % asui Etelä-Suomessa, 20 % Länsi-Suomessa, 13 % Pohjois-Suomessa, 12 % Keski-Suomessa, 11% Itä-Suomessa, ja 10 % Lounais-Suomessa. Vastaavasti ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 58 % asui Etelä-Suomessa, 30 % Länsi-Suomessa, 6 % Keski-Suomessa, 4 % Lounais-Suomessa ja 2 % Itä-Suomessa.

Lähes kaikkien (93 %) kyselyyn vastanneiden vanhempien lapset olivat kunnallisessa päiväkodissa. Vanhemmista 6 % ilmoitti lapsensa päiväkodin olevan yksityisen yrityksen ylläpitämä ja 1 % ilmoitti lapsensa päiväkodin ylläpitäjäksi järjestön tai yhdistyksen.

3. Päiväkodin aloitus

Päiväkodin aloitus on iso tapahtuma koko perheelle, etenkin jos on kyse ensimmäisestä varhaiskasvatukseen osallistuvasta lapsesta.

Päiväkodin aloitusta koskevien väitteiden osalta suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset olivat samansuuntaisia. Kyselyyn vastanneista vain hieman yli puolet (56 %) suomenkielisissä ja hieman alle puolet (47 %) ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista koki saaneensa riittävästi tietoa erilaisista varhaiskasvatusvaihtoehdoista ennen päiväkotipaikan hakemista. Suomenkielisissä 27 % ja ruotsinkielisissä 30 % päiväkodissa olevista vanhemmista puolestaan koki, että he eivät saaneet riittävästi tietoa eri vaihtoehdoista ennen päiväkotipaikan hakemista. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 17 % ja ruotsinkielisissä 23 % ei osannut sanoa olivatko he saaneet riittävästi tietoa vai eivät.

Kysyttäessä päiväkodin valinnassa eniten vaikuttaneita tekijöitä nousi vanhempien vastauksissa eniten mainituksi tekijäksi päiväkodin sijainti (80 %). Toiseksi eniten mainittu tekijä oli vanhempien mielestä päiväkodin hyvä ilmapiiri (29 %) ja kolmanneksi mainituin oli että, sisaruksia on tai on ollut samassa päiväkodissa (21 %). Muita vanhempien mielestä päiväkodin valintaan vaikuttavia tekijöitä olivat päiväkodin monipuolinen toiminta (15 %), muiden perheiden suosituksen (15 %), päiväkodin fyysiset tilat (14 %) ja henkilökunnan hyvä vastaanotto perheen tutustuessa eri päiväkoteihin (9 %). Vastanneista 21 % ilmoitti päiväkodin valintaan eniten vaikuttavaksi tekijäksi jonkun muun kuin edellä mainitut vaihtoehdot. Muita päiväkodin valintaan eniten vaikuttavia tekijöitä oli vanhempien mukaan vuorohoidon tarve ja valinnan mahdollisuuksien puuttuminen. Kyselyyn vastanneista vanhemmista 86 % olivat saaneet lapselleen paikan toivomastaan päiväkodista.

Sekä suomenkielisissä (77 %) että ruotsinkielisissä (63 %) päiväkodissa olevien lasten vanhempien mukaan päiväkodin aloittamista helpottaa eniten vanhempien ja lapsen yhteinen vierailu päiväkodissa. Toinen kaikkien vastaajien mielestä aloitusta helpottava tekijä oli lapsen ja vanhemman yhteinen 1–4 päivää kestävä harjoittelujakso päiväkodissa (44 %). Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset myös erosivat toisistaan. Omahoitajan lapsen tukena kokivat 31 % suomenkielisissä ja 40 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista helpottavan päiväkodin aloittamista. Lapsen ja vanhemman 1–2 viikkoa kestävä yhteisen harjoittelujakson kokivat helpottavan aloitusta puolestaan

15 % suomenkielisissä ja 36 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista. Lapsen tulevan opettajan tai hoitajan vierailun perheen kotona näki helpottavan päiväkodin aloitusta 20 % suomenkielisissä ja 31 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista. Kaikkien kyselyyn vastanneiden vanhempien 10 % mielestä puhelinkeskustelu päiväkodin johtajan tai opettajan kanssa helpottaisi päiväkodin aloittamista.

Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät olivat suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isiä enemmän sitä mieltä, että vanhemman ja lapsen yhteinen harjoittelujakso päiväkodissa ja omahoitaja lapsen tukena sekä lapsen tulevan opettajan tai hoitajan vierailu perheen kotona helpottaisivat päiväkodin aloittamista. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät puolestaan olivat enemmän sitä mieltä, että vanhempien ja lapsen yhteinen vierailu päiväkodissa helpottaisi päiväkodin aloittamista.

4. Vanhempien tyytyväisyys päiväkotiin

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia, joka muovautuu yhteisön vuorovaikutuksessa. Päiväkotibarometrissa kysyttiin vanhempien kokemuksia oman lapsen päiväkodista ja sen toimintakulttuurista.

Kyselyyn vastanneet vanhemmat olivat kaiken kaikkiaan hyvin tyytyväisiä lapsensa päiväkotiin. Vanhemmista 45 % antoi päiväkodin toiminnalle arvosanaksi 9 ja 27 % arvosanaksi 8. Päiväkodin toiminnan osalta suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset olivat samansuuntaisia. Suurin osa vanhemmista oli erittäin tai melko tyytyväisiä päiväkodin sijaintiin (96 %), toiminnan monipuolisuuteen (95 %), lasten turvallisuuteen (92 %), henkilöstön pätevyyteen (91 %) ja lapsiryhmän yhteishenkeen (87 %). Kodin ja päiväkodin yhteistyöhön vanhemmista 90 % oli erittäin tai melko tyytyväisiä ja 9 % oli puolestaan melko tai erittäin tyytymättömiä. Kodin ja päiväkodin viestintään vanhemmista 87 % oli erittäin tai melko tyytyväisiä ja 13 % melko tai erittäin tyytymättömiä.

Vähemmän tyytyväisiä kyselyyn vastanneet vanhemmat olivat henkilöstön riittävyteen, ruuan laatuun, päiväkodin tilojen tarkoituksenmukaisuuteen ja päiväkodin tilojen kuntoon. Vanhemmista 46 % oli melko tyytyväisiä, 15 % melko tyytymättömiä ja 5 % erittäin tyytymättömiä henkilöstön riittävyteen. Ruuan laatuun päiväkodissa oli melko tyytyväisiä 41 % vastanneista vanhemmista ja puolestaan 8 % vanhemmista melko tyytymättömiä. Päiväkodin tilojen tarkoituksenmukaisuuteen oli melko tyytyväisiä hieman alle puolet (47 %) vanhemmista ja 14 % vanhemmista oli melko tai erittäin tyytymättömiä. Päiväkodin tilojen kuntoon oli melko tyytyväisiä 44 % vanhemmista ja 12 % oli puolestaan melko tyytymättömiä.

Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset eivät eronneet suuresti toisistaan. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat olivat hieman suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempia tyytyväisempiä lasten turvallisuuteen päiväkodissa.

Tyttöjen ja poikien vanhempien näkemykset erosivat vain hieman toisistaan. Suomenkielisissä päiväkodeissa poikien vanhemmat olivat hieman muita vanhempia tyytymättömiä kodin ja päiväkodin väliseen viestintään. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa poikien vanhemmat olivat puolestaan hieman muita vanhempia enemmän tyytymättömiä henkilöstön riittävyteen. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa tyttöjen vanhemmat olivat hieman poikien vanhempia tyytyväisempiä

päiväkodin toiminnan monipuolisuuteen ja hieman muita vanhempia tyytymättömiä ruuan laatuun.

Kyselyyn vastanneiden isien ja äitien näkemykset erosivat jossain määrin toisistaan. Isät olivat hieman tyytyväisempiä lapsiryhmän yhteishenkeen, lasten turvallisuuteen, päiväkodin tilojen tarkoituksenmukaisuuteen ja päiväkodin tilojen kuntoon. Äidit olivat hieman isiä tyytymättömiä päiväkodin ruuan laatuun.

Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat muita vanhempia hieman tyytymättömiä lapsiryhmän yhteishenkeen, kodin ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön, henkilöstön pätevyyteen, henkilöstön riittävyyteen sekä kodin ja päiväkodin väliseen viestintään. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat hieman tyytyväisempiä kodin ja päiväkodin yhteistyöhön, mutta tyytymättömiä henkilöstön riittävyyteen, henkilöstön pätevyyteen ja ruuan laatuun kuin suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat.

5. Varhaiskasvatussuunnitelmat

Varhaiskasvatusta toteutetaan valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden, paikallisen ja lapsen oman (lapsen vasu) varhaiskasvatussuunnitelman mukaan. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma kertoo vanhemmille paikallisista painotuksista ja pedagogisista erityispiirteistä.

Lapsen vasu on suunnitelma lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta. Se laaditaan jokaiselle päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle. Lapsen vasu on päiväkodin ja lapsen vanhempien tai huoltajien yhteinen suunnitelma siitä, miten lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Paikallisia varhaiskasvatussuunnitelmia koskevien väitteiden osalta suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemyksissä oli eroavuuksia. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat (39 %) olivat keskustelleet enemmän paikallisesta varhaiskasvatussuunnitelmasta kahden kesken henkilöstön kanssa kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat (25 %). Päiväkodin henkilöstö oli esitellyt paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa vanhemmille esimerkiksi vanhempainilloissa vähemmän suomenkielisissä päiväkodeissa (24 %) kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa (48 %). Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat (21 %) olivat olleet enemmän mukana laatimassa paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat (11 %). Reilu viidennes (22 %) kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista oli sitä mieltä, että päiväkotia on informoinut vanhemmille missä paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan voi tutustua. Vanhemmista 13 % oli puolestaan sitä mieltä, että paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa ei ole käsitelty päiväkodissa millään tavalla ja 17 % vanhemmista ei tiennyt onko paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa käsitelty päiväkodissa.

Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma (lapsen vasu) on laadittu 82 % suomenkielisissä päiväkodeissa ja 64 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevalle lapselle. Kaikista vanhemmista 12 % kertoi, että lapselle ei ole laadittu vasua ja 6 % suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista ja 21 % ruotsinkielisten lasten vanhemmista ei osannut sanoa oliko lapselle laadittu vasua. Vanhemmista, joiden lapsille on laadittu oma vasu, 90% kertoo, että sitä on päivitetty vähintään kerran vuodessa.

Isien ja äitien näkemykset erosivat toisistaan hieman varhaiskasvatussuunnitelmia koskevien väitteiden osalta. Isät olivat olleet hieman äitejä enemmän mukana laatimassa paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa ja keskustelleet hieman enemmän siitä kahden kesken henkilöstön kanssa. Isät olivat myös äitejä enemmän sitä mieltä, että päiväkodin henkilöstö on esitellyt paikallista vasua vanhemmille esimerkiksi vanhempainilloissa. Lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman osalta äidit olivat hieman isiä enemmän sitä mieltä, että lapselle on laadittu oma vasu ja osasivat sanoa useammin kuin isät onko lapselle laadittu oma vasu.

Tyttöjen ja poikien vanhempien näkemykset varhaiskasvatussuunnitelman väitteiden osalta eivät eronneet suuresti toisistaan. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien poikien vanhemmat olivat hieman muita vanhempia enemmän sitä mieltä, että päiväkotito on informoinut vanhemmille, missä paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan voi tutustua.

Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat muita vanhempia useammin olleet mukana laatimassa paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa. He olivat myös muita vanhempia enemmän sitä mieltä, että päiväkodin henkilöstö on esitellyt paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa vanhemmille esimerkiksi vanhempainilloissa hieman harvemmin. Tukea tarvitseville lapsille oli vanhempien mukaan laadittu muita lapsia useammin lapsen oma vasu.

Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempien näkemykset erosivat hieman varhaiskasvatussuunnitelmia koskevien väitteiden osalta toisistaan. Näkemyserot olivat linjassa yleisesti ottaen suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemyserojen kanssa. Suomenkielisissä päiväkodeissa tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat olleet useammin mukana laatimassa paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa ja keskustelleet siitä henkilöstön kanssa kahden kesken.

Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat puolestaan olivat enemmän sitä mieltä, että päiväkodin henkilöstö on esitellyt vanhemmille paikallista vasua esimerkiksi vanhempainillassa ja päiväkotito on informoinut vanhemmille, missä siihen voi tutustua. Useammalle suomenkielisissä päiväkodeissa olevalle tukea tarvitsevalle lapselle oli laadittu lapsen oma vasu kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevalle tukea tarvitsevalle lapselle. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmista useampi ei osannut sanoa onko lapselle laadittu oma vasu.

6. Kodin ja päiväkodin yhteistyö

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on keskeinen osa hyvin toimivaa varhaiskasvatusta. Luottamuksellinen yhteistyö perustuu vuorovaikutukseen ja molemminpuoliseen aktiivisuuteen. Luottamuksellisessa yhteistyössä on helpompi ottaa esille myös vaikeampia lapseen liittyviä asioita. Yhteistyössä huomioidaan kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus sekä perheiden moninaisuus.

Kodin ja päiväkodin yhteistyön osalta suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset olivat osin saman suuntaisia. Kyselyyn osallistuneet vanhemmat osallistuivat mieluiten säännöllisiin lapsen vasukeskusteluihin opettajan kanssa (80 %), yhteisiin juhliin kuten muun muassa kevät- ja joulujuhliin ja muihin tapahtumiin (79 %) ja vanhempainiltoihin (47 %). Reilu viidennes (26 %) vanhemmista osallistui mielellään lasten tekemien esitysten ja projektien toteutukseen kuten taidenäyttelyihin tai videoihin. Lähes viidennes vanhemmista osallistui päiväkodin päivittäiseen toimintaan (18 %) ja retkille (17 %). Vanhemmista 11 % osallistui talkoisiin sekä pihatapahtumiin ja 6 % vanhemmista ilmoitti osallistuvansa vanhempaintoimikunnan tai -yhdistyksen toimintaan.

Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat osallistuvat suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempia mieluummin päiväkodin päivittäiseen toimintaan ja vanhempaintoimikunnan tai -yhdistyksen toimintaan.

Äidit osallistuivat isiä mieluummin opettajan kanssa käytäviin säännöllisiin lasta koskeviin vasukeskusteluihin, yhteisiin juhliin, vanhempaintoimikunnan tai -yhdistyksen toimintaan ja päiväkodin päivittäiseen toimintaan. Isät puolestaan osallistuivat äitejä mieluummin talkoisiin ja pihatapahtumiin ja päiväkodin retkiin. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät osallistuivat suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isiä mieluummin päiväkodin päivittäiseen toimintaan sekä vanhempaintoimikunnan tai -yhdistyksen toimintaan. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät puolestaan osallistuivat ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isiä mieluummin lasten tekemiin esityksiin ja projekteihin.

Tukea tarvitsevien lasten vanhempien näkemykset eivät juurikaan eronneet muiden vanhempien näkemyksistä. Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat osallistuivat hieman muita vanhempia mieluummin opettajan kanssa käytäviin lapsen vasukeskusteluihin, päiväkodin retkille ja

lasten tekemiin esityksiin ja projekteihin ja hieman muita vanhempia vähemmän vanhempainiltoihin ja päiväkodin yhteisiin juhliin.

Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa käytettävien kodin ja päiväkodin väliset viestintäkanavat saivat toisistaan erilaisia painotuksia. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien mukaan kodin ja päiväkodin viestinnässä hyödynnettiin eniten erilaisia sovelluksia kuten esimerkiksi Muksunetti, Daisy ja Peda.net (57 %), toiseksi eniten käytettiin ilmoitustaulua (51 %) ja kolmanneksi käytetyin tapa oli tiedotteet lapsen päiväkotilokerossa (48 %). Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien mukaan käytetyin kodin ja päiväkodin välinen viestintäkanava oli sähköposti (59 %), toiseksi käytetyin viestintämuoto oli viikko- tai kuukausitiedote (50 %) ja kolmanneksi käytetyin päiväkodin ilmoitustaulu (45 %). Suomenkielisissä päiväkodeissa hyödynnettiin tekstiviestejä ja puheluita viestintäkanavana hieman ruotsinkielistä päiväkotia säännöllisemmin. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa puolestaan hyödynnettiin suomenkielistä päiväkotia säännöllisemmin instagramia, facebook-ryhmiä ja whatsapp-ryhmiä.

Kyselyyn vastanneet isät käyttivät sähköpostia kodin ja päiväkodin väliseen viestintään äitejä enemmän. Äidit puolestaan hyödynsivät isiä enemmän viestintäkanavina päiväkodissa käytössä olevia sovelluksia ja päiväkodin ilmoitustaulua. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äidit olivat tekstiviestiyhteydessä päiväkotiin hieman muita vanhempia enemmän ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äidit puolestaan vastaanottivat muita vanhempia säännöllisemmin viikko- ja kuukausikirjeitä.

Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat vähän useammin tekstiviesti- tai puhelinyhteydessä päiväkotiin kuin muut vanhemmat ja hyödynsivät muita vanhempia vähemmän päiväkodin ilmoitustaulua. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempia enemmän sähköpostiyhteydessä päiväkotiin ja vastaanottivat viikko- tai kuukausikirjeitä säännöllisemmin. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat puolestaan käyttivät olemassa olevia sovelluksia enemmän.

Kyselyyn vastanneiden vanhempien näkemykset päiväkotiin viemiseen tai hakemisiin liittyvistä väittämistä olivat melko yhteneväisiä. Yli puolet (53 %) vanhemmista koki, että henkilökunnalla on päivittäin aikaa kohdata vanhempi hakutilanteissa. Vanhemmista 43 % oli sitä mieltä, että he saavat tarpeeksi tietoa lapsen päiväkotipäivästä usein ja reilu viidennes (23 %)

vanhemmista puolestaan oli sitä mieltä, että saavat tarpeeksi tietoa lapsen päiväkotipäivästä joskus tai harvoin. Yli puolet (52 %) vanhemmista kertoi saavansa usein positiivista palautetta lapsesta päiväkodin henkilökunnalta. Vanhemmista 26 % puolestaan kertoi, että saavat lapsesta positiivista palautetta päiväkodin henkilökunnalta joskus tai harvoin. Suurin osa (69 %) vanhemmista kertoi itse antavansa positiivista palautetta henkilökunnalle vain joskus tai harvoin. Vanhemmista 48 % koki, että henkilökuntaa on helppo lähestyä joka päivä. Vanhemmista 60 % kertoi tapaavansa hakutilanteissa samalla muuta vanhempia vain joskus tai harvoin.

Riittäväksi koetun tiedon saaminen lapsen oppimisesta, päiväkodin toiminnasta sekä tavoitteista kertominen ja hankalienkin asioiden puheeksi ottaminen hakutilanteissa näyttivät jakan vanhempien mielipiteitä eniten. Vanhemmista 43 % koki saavansa tarpeeksi tietoa lapsen oppimisesta usein ja 40 % joskus tai harvoin. Vanhemmista 39 % oli sitä mieltä, että henkilöstö kertoo päiväkodin toiminnasta ja tavoitteista usein ja 47 % vanhemmista oli puolestaan sitä mieltä, että henkilöstö kertoo päiväkodin toiminnasta ja tavoitteista joskus tai harvoin. Hankalien asioiden puheeksi ottaminen oli 41 % vanhemman mukaan helppoa usein ja 39 % vanhemmista oli puolestaan sitä mieltä, että hakutilanteissa oli mahdollista ottaa puheeksi hankaliakin asioita vain joskus tai harvoin.

Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset erosivat hieman hakutilanteita koskevien väitteiden osalta toisistaan. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat kertoivat tapaavansa hakutilanteissa harvemmin muita vanhempia kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat kertoivat puolestaan saavansa hieman harvemmin tarpeeksi tietoa lapsen päiväkotipäivästä ja oppimisesta, päiväkodin toiminnasta ja tavoitteista sekä positiivista palautetta lapsesta henkilökunnalta. Heidän oli myös hieman suomenkielisissä päiväkodeissa olevia vanhempia harvemmin helppo ottaa hakutilanteissa puheeksi hankaliakin asioita.

Kyselyyn vastanneiden isien mielestä henkilökunnalla oli useammin aikaa kohdata vanhemmat hakutilanteissa päivittäin kuin äitien mielestä. He myös kokivat äitejä hieman enemmän, että henkilökuntaa on hakutilanteissa helppo lähestyä päivittäin ja saavansa joka päivä tai usein tarpeeksi tietoa lapsen oppimisesta. Isät kokivat saavansa myös hieman äitejä useammin henkilökunnalta positiivista palautetta lapsesta. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät kertoivat antavansa hieman suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äitejä enemmän päivittäin positiivista palautetta päiväkodin henkilökunnalle. He myös kertoivat saavansa muita

vanhempia enemmän päivittäin tarpeeksi tietoa lapsen päiväkotipäivästä. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isien mukaan hakutilanteissa on hieman ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äitejä useammin helpompi ottaa puheeksi hankaliakin asioita. He myös kokivat tapaavansa hakutilanteissa muita vanhempia useammin kuin muut kyselyyn vastanneet vanhemmat.

Tyttöjen ja poikien vanhempien näkemykset hakutilanteiden osalta olivat samankaltaisia. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien poikien vanhemmat kertoivat antavansa hieman ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tyttöjen vanhempia useammin positiivista palautetta henkilökunnalle hakutilanteissa.

Tukea tarvitsevien lasten vanhempien näkemykset hakutilanteiden osalta olivat suurilta osin yhteneväisiä muiden vanhempien kanssa. Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat antoivat hieman useammin henkilökunnalle positiivista palautetta päivittäin ja saivat hieman muita vanhempia useammin päivittäin tarpeeksi tietoa lapsen oppimisesta. He myös kokivat muita vanhempia hieman helpommaksi ottaa hakutilanteissa puheeksi hankaliakin asioita päivittäin.

Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat kokivat henkilöstön kertovan päiväkodin toiminnasta ja tavoitteista sekä saavansa tarpeeksi tietoa lapsen oppimisesta useammin päivittäin kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat. He myös kokivat useammin, että henkilöstöä on helpompi lähestyä ja hakutilanteissa on helppoa ottaa puheeksi hankaliakin asioita päivittäin. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat puolestaan kertoivat saavansa suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempia harvemmin tarpeeksi tietoa lapsen päiväkotipäivästä, mutta antavansa useammin positiivista palautetta henkilöstölle päivittäin. He myös tapaavat hakutilanteissa useammin muita vanhempia.

6.1 Vanhempien näkemyksiä kodin ja päiväkodin yhteistyöstä

Avokysymyksellä selvitettiin vanhempien näkemyksiä, miten he kehittäisivät kodin ja päiväkodin yhteistyöstä.

Vanhemmat halusivat mahdollisuuksia keskustella ja avoimempaa keskustelua lasta koskevista asioista:

”Toivoisin avoimempaa keskustelua ja paneutumista lapsen päivän tapahtumiin. Yhteistyö on tällä hetkellä tyyliä: söi hyvin ja nukkui, ihan mukava päivä. Tämä ei rohkaise yhteistyöhön eikä avoimeen keskusteluun yhteistyöstä.”

”Päiväkodissamme toimii aktiivinen vanhempaintoimikunta, siitä tiedottaminen perheille on tärkeää.”

”Minusta kasvokkaiset keskustelut ovat se tärkein eli joka päivä käydään läpi, miten päivä on sujunut. Henkilöstö on toivonut meiltä vanhemmilta, että varaisimme siihen myös aikaa lasta noudettaessa.”

”Lisää kommunikaatiota päivittäisestä toiminnasta: mitä hauskaa on tehty, mitä taitoja harjoiteltu, mitä uutta opittu, mitä lauluja laulettu.”

”Olisi hyvin tärkeää, että henkilökunnalle olisi aikaa keskustella asioista myös kasvotusten[...]”

”Paljon kuulumisia, vaikka yhteisen blogin kautta, päivittäin kerrotaan mikä on sujunut tai mikä ei”

”Päikky on käytössä, mutta erittäin huonosti tulee informaatiota sitä kautta. Tekevät paperilistaa kuka syö nukkuu ym. koska lapsi on vuorohoidossa. Enemmän toivoisin lasta haettaessa kuulla kenen kanssa leikkinyt, onko tullut uusia kavereita ym.”

”Jos halutaan, että vanhemmat olisivat läsnä oikeasti joskus päiväkodin arjessa, niin siitä mahdollisuudesta pitäisi enemmän ja aktiivisemmin viestiä (avoimet päivät tms.), ja hyvissä ajoin. Ylipäättään että meitä sinne halutaan :)”

”Kutsumalla vanhempia mukaan toimintaan esim. retkien ja muiden teemapäivien muodossa ja tarjoamalla vanhemmille mahdollisuutta tulla esim. aamupäiväksi mukaan päiväkotiin. Tiedän että tämä on sallittua mutta koen ettei kovin toivottua, jonka vuoksi en ole mennyt.”

”Kutsuttaisiin enemmän oman ryhmän vanhempia koolle ja sitten keskusteluja kasvotusten vanhempien ja hoitajien kesken”

”Kaikki käytännöt ja systeemit vanhemmillekin näkyviksi. Selkeät esittelyt henkilökunnasta ja kohdataan kaikki vanhemmat ja vaihdetaan kuulumisia niin paljon, kun kerkeää. Se helpottaisi omaa tietämätöntä oloa päivistä ja tietämätön olo ruokkii epäluottamusta. Kaikki viestintäkeinot käyttöön.”

”Henkilökunnasta kerrottaisiin enemmän. Sijaiset vaihtuvat tiuhaan tahtiin ja he eivät edes esittäydy, kun lasta vie hoitoon tai hakee.”

”Päiväkodin johtaja voisi olla aktiivisempi tutustumaan vanhempiin. Haku ja vientitilanteet kannattaisi hyödyntää paremmin vanhempien ja kasvattajien kommunikoinnissa.”

”Olisi hyvä tietää muutoksista henkilökunnassa, vaikka ne eivät koskisi lapsen omaa ryhmää. Hoidon alussa olisi kiva tutustua kaikkiin hoitajiin eikä vain oman ryhmän aikuisiin, sillä aamuisin ja iltapäivisin on monesti joku muu kuin oman ryhmän hoitaja ottamassa vastaan/kirjaamassa ulos. Lapseni on ollut hoidossa 1,5 vuotta enkä tiedä vielä kukaan kaikkien hoitajien nimiä.”

”Vanhemmille pitäisi informoida tärkeistä päätöksistä johtajan toimesta. Esim. nyt ryhmässä juuri aloittanut lastentarhanopettaja siirrettiin toiseen ryhmään, eikä tästä lähetetty vanhemmille mitään virallista tiedotetta.”

"Olisi kiva, jos aikuisilla olisi enemmän aikaa jutella siitä, miten päivä on lapsen kanssa mennyt. Tuntuu, että tällaista aikaa ei työntekijöillä ole, kun opetusryhmät ovat niin suuria, ettei aikuinen voi irrottautua sieltä juttelemaan vanhemmalle, joka hakee lastansa päiväkodista."

"Enemmän yksilöllisiä keskusteluita. Tämä toki vaatisi suurempaa henkilökuntaresursseja."

"Toivoisin enemmän aikaa keskustella lapsesta henkilökunnan kanssa. Kaksi kertaa vuodessa toteutuva vasu tuntuu välillä liian vähäiseltä ja haku- ja vientitilanteissa hoitajat ovat usein kiireisiä."

"Aikaa ja resursseja vanhempien kohtaamiseen. Koska henkilöstöä on niin vähän ja lapsia paljon, ei vuorovaikutussuhdetta ehdi syntyä, varsinkaan tilanteissa, kun lasta viedään päiväkotiin tai haetaan päiväkodista."

Vanhemmat kaipaivat myös selkeämpää viestintää lasta koskevista asioista:

"Päiväkodissa on ollut paljon vaihtuvuutta henkilökunnassa ja sen viestimien pitäisi mielestäni olla avoimempaa.[...]"

"Että info hoitajien välillä kulkisi paremmin ja esim. Lasta hakiessa vastassa oleva hoitaja tietäisi lapsen kuulumiset ja päivän tapahtumat"

"Tärkein yhteistyö tapahtuu päivittäin, kun lasta viedään ja tuodaan päiväkotiin. Päiväkodista tulevat tiedotteet ovat aika kapulakielisiä eivätkä oikein puhuttele vanhempia. Viestintää voisi aina kehittää."

"Ajoissa tuleva, oikeilla tiedoilla varustettu täsmällinen viestintä."

"Toivon, että viestintä olisi yhdessä paikassa. Nyt se on useammassa"

"Viestinnässä pitäisi päättää missä ja miten viestitään. Usein miettii, että jostain on tuonkin asian lukenut mutta ei muista, että mistä, oliko siitä paperi vai oliko se tietodussa"

"Paremmat digitaaliset viestintävälineet käyttöön! Pitäisi olla yksi online-palvelu, jossa varattaisiin ajat ja jossa olisi ajankohtaiset asiat ja viestintä. Myös kalenteri, jonka saisi omiin mobiililaitteisiin yhdistettyä."

"Olisi hyvä, että perustettaisiin samassa ryhmässä olevien lasten vanhemmille oma WhatsApp-ryhmä, jonka avulla tiedotettaisiin aktiivisemmin asioita ja kaikki voisivat tarvittaessa nähdä ja kommentoida asioita."

Vanhemmat toivoivat myös, että perheiden monimuotoisuus otettaisiin paremmin huomioon yhteistyössä:

"Päiväkotien tulisi varmistaa tiedonkulku kaikille vanhemmille. Osa "etävanhemmista" ei ole omasta tahdostaan etäännytynyt lapsestaan, mutta tilanteesta huolimatta on kiinnostunut lapsensa asioista. "Lähivanhempi" ei välttämättä halua jakaa lasta koskevia asioita toisen vanhemman kanssa."

"Lapseni omassa päiväkodissa vanhemmat otetaan hyvin huomioon ja mukaan arjen touhuihin. Toisinaan toivoisin, että äiti ei olisi aina se, johon ensisijaisesti otetaan yhteyttä, vaan toinen vanhempi koettaisiin yhtä tärkeänä osana yhteistyötä."

"Päivätyöläisenä, ja lapsen ollessa vuorohoitopäiväkodissa, saattaa mennä pitkiä aikoja siten, että en tapaa yhtään lapsen ryhmän omaa hoitajaa. Eli en saa oikeastaan minäänlaista oikeaa tietoa päivästä, sen tapahtumista ja tulevaisuudesta. [...]"

"Huomioitaisiin myös se, että jos vanhemmat ovat eronneet, niin myös se vanhempi, jonka viikoilla lapsi ei käy päiväkodissa, saisi tietää kaiken mitä päiväkodissa tapahtuu ja miten mennyt esimerkiksi reissuvihko tyyppinen idea."

"WhatsApp ryhmä voisi olla hyvä! Paperitiedote on huono silloin, kun lapsi ei ole joka päivä hoidossa; tärkeä tieto voi mennä ohi."

"Tarpeelliset asiat kerrotaan myös vanhemmalle, joka ei vie tai hae lasta päiväkodista esim. Sovelluksen kautta"

Vanhemmat toivoivat, että päiväkotiviesti omalla toiminnallaan, että vanhemmat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita:

"Vanhempien mielipiteitä voitaisiin ottaa huomioon. Vanhemmilta voitaisiin etukäteen kysyä, halutaanko esimerkiksi pitää kevät- ja joulujuhla ulkona vai halutaanko pitää kenties sisällä."

"Uusien käytänteiden ideapaja/ ideapuu, johon jokainen perhe voi tuoda eri osalle/osa-alueelle uuden ajatuksen lehden muodossa toimintaan"

"Kannattaisi hyödyntää vanhempien ammatteja päiväkodin kehittämisessä. Vanhemmissa on tässäkin porukassa opettajia, varhaiskasvattajia, psykologeja, insinöörejä ja muita ammattikuntia, jotka kyllä osaavat tukea päiväkodin eri toimintoja, jos siihen annetaan mahdollisuus. Ilmaista työvoimaa on tarjolla todella ammattitaitoisella porukalla. Tämä ei siis tarkoita, että henkilöstö ei osaa työtään, vaan diversiteetin kautta saataisiin koko toiminnan taso nousemaan. Vanhemmat pystyisivät rakentamaan ja rahoittamaan fasilitetteja ja myös tekemään kehitysprojekteja...."

"Enemmänkin voisi tarjota mahdollisuuksia osallistua myös päiväkodin arjen toimintaan. Nyt ne ovat vain spesiaalilaisuuksia, joihin vanhemmat kutsutaan. Vaikka töiden takia ei ole mahdollista arkena yleensä osallistua päiväkodin toimintaan, voisi meidät silti kutsua mukaan. Esim. joskus voisi olla mahdollista irrottaa pari tuntia siihen, että seuraisi päiväkodin arkea. Olisi mukava nähdä, miten oma lapsi toimii ryhmässä. Nyt siitä kuulee vain hoitajan välityksellä, jos he viitsivät tai ehtivät joskus kertoa. Lapselle päiväkotiviesti on tosi tärkeä ympäristö ja siksi sen pitäisi olla meille vanhemmillekin tutumpi, samoin hoitajiin olisi mukava tutustua tarkemmin. Nyt en tiedä heistä muuta kuin nimen."

"Tiedotus päiväkodista kotiin kuntoon ja henkilökunnan ulospäinsuuntaisuus, "small talk" kuntoon, helpompi itse lähestyä henkilökuntaa, kun siellä ollaan vastaanottavaisia, painottaisin henkilökunnan ulosantia, että heitä helppo lähestyä"

"Kerättäisiin vanhempien mielestä hyviä käytäntöjä ja huolehdittaisiin, että muutkin päiväkodin ryhmät tai muut päiväkodit ovat niistä tietoisia. Millaiset ovat esim. hyviä ratkaisuja kiusaamistilanteisiin yms."

"Vanhempien huomioiminen ja huomaaminen ja erityisesti lapsen huomioiminen ja vastaanottaminen aamulla hoitoon viedessä."

7. Vanhempainillat ja yhteisöllisyys

Perheiden tutustuminen toisiinsa tukee henkilöstön työtä. Tutustumisen myötä vanhemmille avautuu myös mahdollisuus vertaisuuteen ja verkostoitumiseen.

Vanhempainiltojen osalta suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset erosivat vain hieman toisistaan. Suomenkielisissä 74 % ja ruotsinkielisissä 80 % päiväkodissa olevien lasten vanhemmista osallistuu aina tai useimmiten päiväkodin vanhempainiltoihin. Kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista 17 % osallistuu päiväkodin järjestämiin vanhempainiltoihin joskus ja 8 % vanhemmista ei koskaan. Vanhempainiltoihin osallistuvista vanhemmista 90 % osallistuu vanhempainiltoihin, koska niihin osallistuminen on tärkeää ja 9 % vanhemmista siksi, koska niin kuuluu tehdä.

Suomenkielisissä 50 % ja ruotsinkielisissä 60 % päiväkodissa olevien lasten vanhemmista, jotka eivät osallistuneet vanhempainiltoihin ilmoitti, että he eivät osallistuneet, koska heillä ei ole siihen mahdollisuutta. Vajaa viidennes (17 %) suomenkielisissä ja 10 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten ei vanhempainiltoihin osallistuvista vanhemmista eivät osallistuneet, koska niitä ei järjestetä. Kaikista ei vanhempainiltoihin osallistuvista vanhemmista 5 % ei osallistuneet, koska vanhempainillat eivät kiinnosta ja 25 % vanhemmista ilmoitti osallistumatta jättämisen syyksi jonkin muun kuin edellä mainitut. Osallistumista useimmin estävänä syynä vanhemmat toivat esiin (vuoro)työn ja lastenhoidon järjestämisen vaikeudet.

Kyselyyn vastanneiden äitien ja isien näkemykset vanhempainilloista eivät eronneet juuri toisistaan. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät osallistuvat useammin aina tai useimmiten vanhempainiltoihin kuin suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät. Niistä vanhemmista, jotka eivät osallistuneet vanhempainiltoihin, ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isillä on muita vanhempia vähemmän mahdollisuuksia osallistua vanhempainiltoihin.

Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat osallistuvat hieman muita vanhempia harvemmin päiväkodin vanhempainiltoihin. He myös näkivät vanhempainiltoihin osallistumisen hieman muita vanhempia vähemmän tärkeäksi ja osallistuvat hieman muita vanhempia enemmän siksi, että niin kuuluu tehdä. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat osallistuvat hieman enemmän aina tai useimmiten vanhempainiltoihin kuin suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat. Vanhempainiltoihin ei osallistuvista tukea tarvitsevien lasten vanhemmista ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea

tarvitsevien lasten vanhemmilla oli hieman vähemmän mahdollisuuksia osallistua vanhempainiltoihin. Toisaalta heillä oli myös vähemmän kiinnostusta osallistua vanhempainiltoihin kuin suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitseviksi nimettyjen lasten vanhemmilla.

Vanhempien yhteisöllisyyden rakentuminen ja sen tukeminen ei kyselyn mukaan toteudu päiväkodissa kovin hyvin. Suurin osa kyselyyn vastanneista vanhemmista oli sitä mieltä, että vanhempien mahdollisuuteen tutustua toisiinsa käytettiin vanhempainilloissa vain vähän tai jonkun verran aikaa (44 %, 38 %).

Suomenkielisten päiväkotien vanhemmista 34 % ja ruotsinkielisten päiväkotien vanhemmista 20 % ei tunne ollenkaan lapsen ryhmän muita vanhempia. Suomenkielisessä 62 % ja ruotsinkielisessä 69 % päiväkodissa olevien lasten vanhemmista tunsivat muita lapsen ryhmän vanhempia vain jonkin verran. Muita päiväkodin vanhempia suomenkielisessä päiväkodissa olevien lasten vanhemmista 43 % ei tunne lainkaan ja reilu puolet (54 %) tuntee jonkin verran. Vastaavasti ruotsinkielisessä päiväkodissa muita päiväkodin vanhempia 27 % vanhemmista ei tunne lainkaan ja 64 % vanhemmista tuntee jonkin verran.

Kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista vain puolet (50 %) tunsivat lapsen ryhmän henkilökuntaa hyvin ja 47 % jonkin verran. Muuta päiväkodin henkilökuntaa 61 % vanhemmista tunsivat jonkin verran ja 19 % ei ollenkaan. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat tunsivat jonkin verran paremmin lapsen ryhmän henkilökuntaa ja päiväkodin muuta henkilökuntaa.

Kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista 46 % kaipaisi joskus vertaistukea vanhemmuuteen päiväkodin muilta vanhemmilta. Kolmannes (32 %) vanhemmista ei puolestaan kaipaa lainkaan vertaistukea vanhemmuuteen päiväkodin muilta vanhemmilta. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat kaipasivat hieman enemmän vertaistukea vanhemmuuteen muilta vanhemmilta kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmat.

Kyselyyn vastanneiden isien mielestä vanhempainilloissa käytetään jonkin verran enemmän aikaa vanhempien keskinäiseen tutustumiseen kuin äitien mielestä. Isät tunsivat myös lapsen ryhmän muita vanhempia jonkin verran paremmin kuin äidit. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät tunsivat lapsen ryhmän henkilökuntaa jonkin verran paremmin kuin muut vanhemmat. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät puolestaan tunsivat jonkin verran paremmin muita päiväkodin vanhempia ja muuta päiväkodin henkilökuntaa. Äidit

kaipasivat isiä enemmän joskus vertaistukea vanhemmuuteen päiväkodin muilta vanhemmilta. Kyselyyn vastanneista suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isistä lähes puolet (49%) ilmoitti etteivät kaipaa lainkaan vertaistukea vanhemmuuteen muilta päiväkodin vanhemmilta.

Tukea tarvitsevien lasten vanhempien näkemykset vanhempien yhteisöllisyyden rakentumista kartoittavista väitteistä olivat yhteneväisiä muiden vanhempien kanssa. Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat hieman enemmän sitä mieltä, että päiväkotien vanhempainiloissa ei käytetä ollenkaan aikaa vanhempien keskinäiseen tutustumiseen. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat tunsivat hieman suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempia enemmän lapsen ryhmän muita vanhempia, päiväkodin muita vanhempia ja lapsen ryhmän henkilökuntaa. He myös kaipasivat hieman enemmän joskus vertaistukea vanhemmuuteen päiväkodin muilta vanhemmilta. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat puolestaan tunsivat hieman muita vanhempia paremmin päiväkodin muuta henkilökuntaa.

7.2 Vanhempien ajatuksia toimivista vanhempainiloista

Avokysymyksellä selvitettiin vanhempien näkemyksiä vanhempainiloista, joihin he mieluusti osallistuisivat.

Vanhemmat toivoisivat vanhempainiloista tietoa etukäteen, jotta voisivat valmistautua vanhempainiltoihin paremmin:

”Vuorovaikutteinen ja sellainen, missä jo ennen vanhempainiltaa voisi jakaa lomakkeen tai täyttää netissä lomakkeen, mihin voisi tuoda koostetusti esiin toiveita ja asioita, mitä haluaisi käsiteltävän vanhempainillassa yhteisesti.”

”Vanhempien tulisi voida esittää kysymyksiä tms. ennen vanhempainiltaa, jotta henkilökunnalla olisi aikaa miettiä vastauksia. Vanhempainilloissa saattaa välillä tulla esille enemmän kysymyksiä kuin vastauksia.”

”Sellainen, missä olisi etukäteen asioita, joista keskusteltaisiin yhdessä eikä sellaista vanhempainiltaa, missä henkilökunta antaa vain tietoja ja vanhemmat istuvat hiljaa kuuntelemaan. Tämä on todella tylsä ja siihen on tultava muutoksia. Vanhempainilloissa pitää ottaa kantaa myös yhteisistä asioista, mikä on mahdollista vain silloin, kun vanhemmat ovat etukäteen miettineet käsiteltävät asiat.”

”Jos vanhemmille on ajateltu jotain ns. tehtäviä vanhempainilta, olisi mukava saada ne etukäteen, jotta niitä voisi pohtia syvemmin.”

”Rento ilmapiiri. Vuorovaikutuksellinen. Etukäteen kysely, mitä toivoo tulevalta vanhempainillalta. Kuvia/videomateriaalia päiväkodin arjesta.”

Vanhemmat osallistuisivat mieluusti tunnelmaltaan rentoihin vanhempainiltoihin, jotka ovat osin informatiivisia, mutta joissa on luotu aidosti tilaa keskustella avoimesti, vaikuttaa ja tutustua muihin vanhempiin:

”Sellainen, että pääsee osallistumaan aiheeseen ja pääsee vaikuttamaan.”

”Tutustua muihin vanhempiin ja aikaa puhumiseen lasten kavereitten vanhempien kanssa”

”Sellainen, jossa vanhemmat saavat tutustua myös toisiinsa henkilökunnan lisäksi.”

”Vanhempia keskusteltava tai esim. lapsen kasvuun/kehitykseen tai lapsuuteen liittyvien aiheisiin liittyviä alustuksia/luentoja.”

”Sellainen, missä kaikki osallistuvat keskusteluun”

”En halua kuulla vanhempainillassa, kuravaatteiden tuomisesta/lasten lukumäärästä/vaihtovaatteista.”

”Informatiivinen, liikunnallinen, keskusteleva ja sellainen, jossa saisi vaikuttaa päiväkodin toimintaan.”

”Tärkeät infot ja käytännön asiat, päiväkodin tulevaisuus ja ryhmän toiminnan tavoitteet toimintakaudelle sekä henkilöstöasiat aluksi käsittelyyn. Enemmän tutustumista muihin vanhempiin, päiväkodin tiloihin ja toiveita vanhemmilta koskien oman ryhmän toimintaa.”

”Keskusteleva, mutta tärkeät asiat tulevat esille. Tutustut sekä henkilökuntaan ja muihin perheisiin”

”Jonkin verran asiapitoinen. Keskusteleva ja tutustuva sekä toisiin vanhempiin että hoitajiin. Yhteinen illallinen?”

”Keskusteltaisiin. Mielestäni vanhempainillassa ei tarvitsisi olla mitään tehtävärasteja.”

”Rento ja sellainen missä puhuttaisiin käytännön asioista eikä taulukoista yms.”

”Keskustelua tavoista tukea lasta ja lapsiryhmään kodin ja päiväkodin yhteistyönä, päiväkodin aitoja tavoitteita konkreettisesti avattuna, tietoa lasten arjesta, ei leikin leikkiä”

”Sellainen, jossa opettajat/hoitajat esittelevät päiväkodin toimintaa ja tavoitteita ja jossa voidaan keskustella varhaiskasvatussuunnitelmasta ja päiväkodin käytännöistä.”

”Jossa vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja esittää toiveita”

”Tilanteet, joissa luodaan leppoisa ja luotettava ilmapiiri ja voi kysyä vaikeistakin aiheista, jotka mietityttävät.”

”Kerrotaan napakasti ja riittävän tarkasti päiväkodin ja ryhmän toiminnasta ja käytännön asioista. Myös tutustuminen muihin vanhempiin olisi hyvä idea.”

”Sellainen, jossa saa tietoa päiväkodin tulevasta arjesta, vinkkejä tai ajatuksen herättäjiä vanhemmuuteen. Toivoisin, että vanhempainilloissa vanhemmat rohkaistuisivat osallistumaan, kysymään, kyseenalaistamaan. Näin ilta palvelisi sekä vanhempia että henkilökuntaa.”

”Keskusteleva ja avoin. Haluaisin jutella muiden vanhempien kanssa ja kuulla heidän mielipiteitään. Haluaisin myös kuulla enemmän päiväkodin arjesta ja tavoista. Nykyisellään vanhempainillat ovat luontomaisia tilanteita, joiden asiat voisi kirjoittaa sähköpostillakin.”

”Mielestäni vanhempainillat ovat olleet tähän mennessä sellaisia, että saman tiedon olisi voinut lähettää sähköpostilla tai tekstiviestillä. Toivoisin, että vanhemmat voisivat verkostoitua ja tehdä yhdessä asioita vanhempainillassa. Jotkut vanhemmat saattavat olla yksinäisiä ja päiväkodin yhteisten tapaamisten kautta voisi saada lisää ystäviä elämään.”

”Riittävän informatiivinen, toimintaa esittelevä ja valintoja perusteleva. Saisi käsityksen miksi tehdään sitä, mitä tehdään. Lisäksi olisi hyvä, jos vanhemmat voisivat aidosti vaikuttaa toimintaan, ei kosmeettisena kuulemisena

”tilaisuus, jossa olisi aikaa keskustella hoitajien ja muiden vanhempien kanssa porukalla. Illoilla voisi olla jokin vaihtuva teema. Esim. uusien hoitajien/opettajien esittely, yhteishenki, pelisäännöt, jne.”

”Kehityskeskineen, jossa jokainen tahollaan haluaa oppia muokkaamaan omaa toimintaansa yhteistyön ja toiminnan parhaaksi.”

”Lisäisin vanhempien tutustumisaikaa, esittelyjä siitä, kuka kukin on, vapaata keskustelua ja aikaa kysellä henkilökunnalta.”

”Tilaisuus, joka on sopivan verran ohjattu ja jossa on runko, mutta jossa vanhempia myös autetaan ryhmäytymään.”

”Oikeaa asiaa ja tutustumista muiden lasten vanhempiin, kun kaverisynttarit ym. asiat alkavat olla ajankohtaisia.”

”Osallistava, informatiivinen, avoin ja rehellinen. Liian usein siellä mainostetaan vain hienoja tavoitteita eikä keskustella rehellisesti arjen haasteista (resurssipula, jatkuvasti vaihtuvat kielitaidottomat ja epäpätevät sijaiset, ohjatun toiminnan puute)”

”Pidän vanhempainiltaa infopakettina. Mikäli jotain sovittavia asioita, niin vanhempainillassa on niistä hyvä sopia. Hyvä paikka kerätä vanhempien puhelinnumerot ja jakaa ne kaikille halukkaille yhteydenpidon helpottamiseksi. Mukava, että näkee muiden lasten vanhempia.”

”Rento ja välitön ilmapiiri. Kerrotaan asioista niin kuin ne ovat, eikä yritetä kaunistella.”

”Tunnelmaltaan rento. Yleensä auttaa, jos tarjotaan esimerkiksi kahvia/teetä/mehua, jotta on jotain "tekemistä" ja höpittävää, jos kurkkua kuivaa. Vanhemmat istuisivat lähellä toisiaan, ei salin ulkoreunoilla. Yhteisesti avattaisiin esimerkiksi tutustuminen ja sen jälkeen keskusteltaisiin asioista.”

Vanhemmat kaipaivat mahdollisuutta osallistuva vanhempainiltoihin yhdessä myös lasten kanssa:

”Sopivasti osallistava, mielellään joko aamupäivä/iltapäiväkahvittelut "avoimet ovet" meiningillä. Samalla näkisi lapsensa päikkykavereita vanhempineen. Rento tilaisuus. Informaatiot onnistuvat muuta kautta, ei vanhempainilloissa tarvitse enää.”

Toisinaan voisi olla myös yhteistä ohjelmaa lapsille ja aikuisille, jolloin lapset voisivat kertoa ja näyttää, mitä päiväkodissa tehdään ja samalla voisi tutustua lapsen kavereihin

ja kavereiden vanhempiin. Juhlapäivät ovat yleensä täynnä ohjelmaa, eikä rauhalliselle yhteiselle tutustumiselle jää aikaa.”

”Osallistuttava, pienryhmissä, kerrotaan ja näytetään lapsen ryhmän kuulumisia, esitellään tilat jne. voidaan esim. askarrella tms. lapselle, kun tulee seuraavana päivänä saa ”tuliaisista” vanhemmilta. Pienryhmissä tulee myös muiden lasten vanhemmat tutuiksi. Ja myös henkilökunta tulee tutuksi.”

”Lastenhoito järjestetty”

”Sinne olisi käytännössä helppo mennä. Tällä hetkellä en tiedä, saako sinne ottaa lasta mukaan ja tarvittaessa pitää selvittää lastenhoito muualta.”

”Sellainen mihin saisi ottaa lapset mukaan. Kaikilla ei ole mahdollista saada lapsia vanhempainiltojen ajaksi hoitoon ja tätä ei tunnuta ymmärtävän.”

”Meidän perheellämme ei ole sukua kodin lähellä. Vanhempainiltoja ei saa ottaa lasta mukaan, joten joudumme jättämään vanhempainillat väliin.”

”Rento tilanne ryhmän tiloissa, lapsikin mukana?”

”Toivoisin, että yhdessä ideoitaisiin toimintakaudelle lasten kiinnostuksen kohteista nousevia kokonaisuuksia ja saataisiin koko perhe mukaan tukemaan toimintaa ja oppimista. Olisiko mahdollista järjestää vanhempainilta koko perheelle, jolloin lapset ja heidän kaverit tulisivat vanhempainiltojen tutuiksi ja yhteistyö muiden vanhempien kanssa olisi helpompaa?”

”Sellainen, johon voisi ottaa lapset mukana ja heille olisi mielekästä toimintaa.”

”Yhteistä kivaa tekemistä lapsen kanssa, tietoa päiväkodin toiminnasta ja tulevista tapahtumista tms. Jotain syötävää/juotavaa, esim. Grilli-ilta/pihajuhlat”

Vanhemmat kaipasivat myös mahdollisuutta osallistua ”jaettuihin” vanhempainiltoihin, joissa osallistujia olisi lähtökohtaisesti vähemmän:

”Alle 10 vanhemman ryhmässä. Helpompi kysyä ja vastata kun ei oo hirveästi ihmisiä ja hälinää. En myöskään halua jakaa asioitani liian isossa porukassa.”

”Muuta kuin infotilaisuus - aikaa keskustelulle ja mahdollisuus siihen, jos paikalla noin 30-40 vanhempaa, ei tuossa oikein ole sijaa keskustelulle.”

”Kerralla vain maltillinen määrä vanhempia paikalla (esim. 20 tai vähemmän) jolloin on helpompi saada keskustelua aikaan ja henkilökunta ehtii kertoa minulle myös omasta lapsestani eikä vain yleisiä asioita päiväkodista.”

8. Vanhempien osallisuus päiväkodissa

Varhaiskasvatuksessa luodaan hyvät olosuhteet lasten kehitykselle, oppimiselle, osallisuudelle turvallisuudelle, hyvinvoinnille ja kestäväälle elämäntavalle. Lapset ja heidän huoltajansa ovat merkittävässä roolissa yhteisten toimintatapojen ja sopimusten rakentamisessa ja kehittämisessä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan vanhemmille tai lapsen muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsen varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset erosivat vain hieman toisistaan vanhempien osallisuutta ja yhteistyötä koskevien väittämien osalta.

Runsa puolet (55 %) kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista oli täysin samaa mieltä siitä, että heitä kuunnellaan omaa lasta koskevissa asioissa. Viidennes vanhemmista oli täysin samaa ja 40 % melko samaa mieltä siitä, että vanhempia kuunnellaan päiväkotia koskevissa kehittämis ehdotuksissa. Lähes kolmannes (31 %) kyselyyn vastanneista vanhemmista ei ollut puolestaan samaa eikä eri mieltä siitä, kuunnellaanko heitä päiväkotia koskevissa kehittämis ehdotuksissa.

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 11 % oli täysin samaa ja 28 % melko samaa mieltä siitä, että vanhempi voi osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn ja 12 % vanhemmista oli puolestaan melko eri mieltä ja 44 % vanhemmista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Kyselyyn vastanneista vanhemmista suurin osa (80 %) oli täysin samaa tai melko samaa mieltä siitä, että päiväkodit viestivät vanhemmille, että se pitää kodin ja päiväkodin yhteistyötä tärkeänä. Vanhemmista 29 % oli täysin samaa ja 31 % melko samaa mieltä siitä, että päiväkodin johtaja osoittaa toiminnallaan vanhempien olevan tärkeä yhteistyökumppani päiväkodille. Vanhemmista 11 % oli puolestaan melko eri mieltä ja 24 % vanhemmista ei ollut samaa eikä eri mieltä siitä, että päiväkodin johtaja osoittaa toiminnallaan vanhempien olevan päiväkodille tärkeä yhteistyökumppani. Kyselyyn vastanneista vanhemmista 15 % oli täysin samaa ja 35 % melko samaa mieltä, että saa päiväkodista konkreettisia vinkkejä siitä, miten vanhempi voi tukea lapsen kasvua ja kehitystä. Vanhemmista 17 % oli puolestaan edellä mainitusta väittämästä melko eri mieltä ja 28 % vanhemmista ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista reilu kolmannes (37 %) oli täysin samaa ja melko samaa mieltä siitä, että päiväkotiki kannustaa vanhempia pitämään yhteyttä päiväkotiin. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa vastaavasti 44 % vanhemmista oli täysin samaa mieltä ja 32 % melko samaa mieltä siitä, että päiväkotiki kannustaa vanhempia pitämään yhteyttä päiväkotiin. Kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista 7 % oli melko eri mieltä ja 17 % ei puolestaan ollut samaa eikä eri mieltä siitä, että päiväkotiki kannustaa vanhempia pitämään yhteyttä päiväkotiin. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 26 % oli täysin samaa ja 37 % melko samaa ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista puolestaan 31 % oli täysin samaa ja 39 % melko samaa mieltä siitä, että päiväkotiki kuuntelee vanhempien mielipiteitä ja suhtautuu avoimesti vanhempien kehittämisehdotuksiin. Kaikista vanhemmista 28 % ei ollut puolestaan samaa eikä eri mieltä siitä, että päiväkotiki kuuntelee vanhempien mielipiteitä ja suhtautuu avoimesti vanhempien kehittämisehdotuksiin. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 16 % ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 32 % oli täysin samaa mieltä siitä, että päiväkotiki kannustaa vanhempia vanhempain-toimintaan esimerkiksi vanhempainyhdistyksiin. Kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista 22 % oli melko samaa mieltä ja 13 % suomenkielisissä päiväkodeissa ja 7 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa oli puolestaan melko eri mieltä siitä, että päiväkotiki kannustaa vanhempia vanhempain-toimintaan ja 40 % kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Äitien ja isien näkemykset olivat hyvin yhteneväisiä vanhempien osallisuutta ja yhteistyötä koskevien väittämien osalta. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät olivat hieman muita vanhempia enemmän täysin samaa mieltä siitä, että vanhempia kuunnellaan päiväkotiki koskevissa kehittämisehdotuksissa. He olivat myös hieman suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äitejä enemmän täysin samaa mieltä siitä, että vanhemmat voivat osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn ja hieman enemmän melko samaa mieltä siitä, että vanhemmat saavat päiväkodista konkreettisia vinkkejä siitä, miten vanhemmat voivat tukea lapsen kasvua ja kehitystä. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät olivat puolestaan hieman muita vanhempia enemmän samaa mieltä siitä, että päiväkodin johtaja osoittaa toiminnallaan vanhempien olevan tärkeä yhteistyökumppani päiväkodille.

Tukea tarvitsevien lasten vanhempien osallisuutta ja yhteistyötä koskevat näkemykset olivat yhdensuuntaisia muiden vanhempien kanssa. He olivat hieman muita vanhempia enemmän samaa mieltä siitä, että vanhempia kuunnellaan päiväkotiki koskevissa kehittämisehdotuksissa, vanhemmat voivat osallista päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn ja vanhemmat

saavat päiväkodista konkreettisia vinkkejä siitä, miten vanhemmat voivat tukea lapsen kasvua ja kehitystä. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat hieman ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempia enemmän samaa mieltä siitä, että heitä kuunnellaan omaa lasta koskevista asioista. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat puolestaan olivat hieman enemmän sitä mieltä, että vanhemmat voivat osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn ja päiväkotiki kannustaa vanhempia vanhempaintoimintaan.

Vanhempien mahdollisuudet osallistua päiväkodin toimintaan kokonaisuutena ei kyselyn mukaan toteudu kovin hyvin. Suurimmalle osalle vanhemmista ei ollut tarjottu mahdollisuutta osallistua päiväkodin arvoja koskevaan keskusteluun (60 %), päiväkodin toiminnan suunnitteluun (53 %), päiväkodin toiminnan kehittämiseen ja/tai arviointiin (49 %), päiväkotiympäristön suunnitteluun (80 %), päiväkodin ruokailun kehittämiseen (84 %), päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn (64%), päiväkodin arkeen kuten avuksi retkille tai toiminnan järjestämiseen (72 %), oman osaamisen hyödyntämiseen päiväkodissa kuten ammattiesittelyihin (80 %), juhlien tai teemapäivien järjestämiseen (72 %) tai varainhankintaan (68 %). Avointen ovien päivään oli tarjottu mahdollisuutta osallistua 38 %:lle vanhemmista, 48 %:lle mahdollisuutta ei ollut tarjottu. Vanhempainyhdistystoimintaan oli tarjottu mahdollisuutta osallistua 37 %:lle vanhemmista, 52 %:lle mahdollisuutta ei ollut tarjottu.

Suomenkielisissä päiväkodissa olevien lasten vanhemmista 30 % ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista 61 % ilmoitti, että päiväkodissa toimii vanhempaintoimikunta tai -yhdistys. Kyselyyn vastanneista vanhemmista 23 % ilmoitti, että päiväkodissa ei toimi vanhempainyhdistystä ja 43 % suomenkielisissä ja 18 % ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmista ei tiedä toimiiko päiväkodissa vanhempaintoimikuntaa tai -yhdistystä. Suurin osa (85 %) kyselyyn vastanneista vanhemmista ei itse osallistu vanhempaintoimintaan.

Suurin osa (79 %) kyselyyn vastanneista vanhemmista lähtisi itse mukaan lasten ja vanhempien yhteisiin tapahtumiin ja 42 % vanhemmista haluaisi osallistua vapaamuotoisiin tapaamisiin, missä vanhemmat oppivat tuntemaan toisiaan. Vanhemmista 39 % osallistuisi teemailtoihin vanhemmuudesta ja kasvatuksesta, 37 % talkoisiin ja 28 % varainhankintaan.

Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhemmille oli tarjottu suomalaisessa päiväkodissa olevia vanhempia enemmän mahdollisuuksia osallistua avointen ovien päivään, juhlien

tai teemapäivien järjestämiseen, varainhankintaan ja vanhempainyhdistystoimintaan. He myös osallistuivat enemmän vanhempaintoimintaan päiväkodissa ja lähtisivät mukaan hieman suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempia enemmän myös lasten ja vanhempien yhteisiin tapahtumiin, teemailtoihin vanhemmuudesta ja kasvatuksesta sekä varainhankintaan.

Kyselyyn vastanneiden äitien ja isien näkemykset vanhempien osallisuudesta päiväkodissa poikkesivat hieman toisistaan. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isille oli hieman muita vanhempia enemmän tarjottu mahdollisuuksia osallistua päiväkodin arvoja koskevaan keskusteluun, päiväkodin toiminnan suunnitteluun, päiväkodin toiminnan kehittämiseen ja/tai arviointiin, päiväkotiympäristön suunnitteluun, päiväkodin arkeen, avointen ovien päivään, juhlien tai teemapäivien järjestämiseen, varainhankintaan ja vanhempainyhdistystoimintaan. Kaikkiin kyselyyn vastanneille isille oli hieman äitejä enemmän tarjottu mahdollisuutta osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät osallistuivat suomenkielisissä päiväkodeissa olevia isiä enemmän vanhempaintoimintaan. Kyselyyn vastanneet äidit lähtisivät hieman isiä enemmän mukaan vapaamuotoisiin tapaamisiin, missä vanhemmat oppivat tuntemaan toisiaan, lasten ja vanhempien yhteisiin tapahtumiin ja varainhankintaan. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äidit lähtisivät muita vanhempia enemmän mukaan teemailtoihin vanhemmuudesta ja kasvatuksesta. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät lähtisivät suomenkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isiä enemmän mukaan varainhankintaan.

Tyttöjen ja poikien vanhempien näkemykset vanhempien osallisuudesta olivat hyvin yhteneväisiä. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa poikien vanhemmille oli tarjottu hieman muita vanhempia enemmän mahdollisuutta osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn.

Tukea tarvitsevien lasten vanhempien näkemykset vanhempien osallisuudesta olivat yhteneväisiä muiden vanhempien kanssa. Suomenkielisissä päiväkodeissa tukea tarvitsevien lasten vanhemmille oli hieman ruotsinkielisissä päiväkodeissa tukea tarvitsevien lasten vanhempia useammin tarjottu mahdollisuutta osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn ja päiväkodin arkeen. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmille oli puolestaan tarjottu enemmän mahdollisuuksia osallistua avointen ovien päivään, juhlien ja teemapäivien järjestämiseen, varainhankintaan ja vanhempainyhdistystoimintaan. Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat lähtisivät hieman muita vanhempia vähemmän mukaan lasten ja vanhempien yhteisiin tapahtumiin, teemailtoihin vanhemmuudesta ja kasvatuksesta, varainhankintaan ja talkoisiin. Suomenkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten

vanhemmat lähtisivät hieman ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempia enemmän mukaan teemailtoihin vanhemmuudesta ja kasvatuksesta sekä talkoisiin. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhemmat lähtisivät puolestaan enemmän mukaan lasten ja vanhempien yhteisiin tapahtumiin ja hieman enemmän varainhankintaan.

8.1 Vanhempien näkemyksiä osallisuudesta

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet määrittelee vanhemmille oikeuden osallistua ja vaikuttaa lapsen varhaiskasvatukseen. Avokysymyksellä selvitettiin vanhempien konkreettisia näkemyksiä siitä, miten vanhemmat haluaisivat osallistua päiväkodin toimintaan:

Vanhemmat hyödyntäisivät mielellään myös omaa osaamistaan, kokemustaan ja ammattitaitoaan osallistumisessa:

”[...] Voisin järjestää tapahtumia tai hyödyttää päiväkotia oman ammattitaitoni puitteissa (sosiaalityö, ymmärrystä maahanmuutosta). Tekisin päiväkodin eteen monenlaisia, koska se on oman lapseni ja myös alueen lasten edun mukaista.”

”Haluaisin itsekin puhua omasta kokemuksesta, miten voi toimia ulkomaalaisten lasten kanssa. Ulkomaalaiset lapset ovat syrjäytyneitä.”

”Toiminnan suunnittelu kuulostaisi mielenkiintoiselta. Eri ihmisten erilaisia työhistorioita pitäisi hyödyntää.”

”Voisin käyttää omaa osaamista esim. tilojen suunnitteluun tai lahjoittaa/ostaa uusia leluja, pelejä tai huonekaluja.[...]”

”Haluaisin soittaa kitaraa ja leikittää lapsia. Haluaisin saduttaa heitä ja olla aidosti hoitajien kasvatuskumppani.”

”Olen kutsunut lapseni päiväkotiryhmän meille töihin vierailulle. Lisäksi olen tehnyt ehdotuksia kivoista retkistä ja ne on toteutettu. En voisi enempää toivoa.”

Vanhemmat toivoivat mahdollisuutta osallistua konkreettisesti päiväkodin arkeen:

”Avoimia ovia järjestetään usein ja niihin osallistun mielellään. Päiväkotimme järjestää myös tehtäväratoja ja yhteistä toimintaa päiväkodin pihalla säännöllisesti hoitopäivän päätteeksi. Nämä ovat kivoja tapoja tutustua muihin vanhempiin ja viettää hetki yhdessä lapsen kanssa ulkoillen päivän päätteeksi. Tällöin tarjotaan usein myös välipala kuten makkara tai leipä ja mehu.”

”Hakukahvit on kiva asia[...]”

”[...]Joskus tosin voisi olla jotain avoimien ovien päiviä tai muita sellaisia, joissa vanhemmat saisivat olla mukana lapsen hoitopäivässä. Lapset voisivat vaikka esitellä omille vanhemmilleen, miten päiväkotipäivä etenee ja mitä he aina hoitopäivinä mielellään puuhailevat.”

”Erilaiset kyselyt, jotka koskevat juuri omaa ryhmää/päiväkotia/kuntaa. Jokin helppo/nopea keino antaa palautetta esim. palauteboxi tai palauteseinä. Useammin mahdollisuuksia ns. avoimiin oviin, jolloin ei tarvitsisi olla mitään erityistä ohjelmaa, vaan pääsisi seuraamaan tavallista arkea. Yhteiset tapahtumat ja retket ovat kivoja.”

”Vaikka leikki- ja kunnostukseen, varavaatevaraston ylläpitoon, lasten kirjaston ko-koamiseen. Olisi ihanaa päästä, vaikka satutädiksi joskus. Voisin hyvin auttaa lapsia, vaikka kevätkuuhlanukkeatterin tekoon tms.”

”Olisi mukava, jos silloin tällöin olisi vanhemmilla vuorotellen (vaikka 3 vanhempaa ker-ralta per ryhmä) osallistua päiväkotipäivään alusta loppuun. Onhan työelämässäkin tuo lapsesi töihin -päivä.”

”Ajattelin mennä jokin päivä askartelemaan lasten kanssa[...]”

”Minusta olisi mukava saada lisää tietoa, kuten kuvia ja tekstejä, siitä mitä päivän aikana on tapahtunut. Lisäksi minusta olisi mukava vaikkapa kerran kuukaudessa osallistua jol-lain tavalla toimintaan, esimerkiksi pihaleikkeihin, talkoisiin, retkiin tai ruokailuihin.”

”Lapseni ensimmäisessä päiväkodissa oli ihania vanhempien ja lasten yhteisiä toiminta-aamuja ja -iltoja, niitä kaipaam[...]”

”Mennä vaikka hetkeksi mukaan omien lasten ryhmään.”

”Yhteisiä teemailtoja, iltanuotiolla, jumppasalissa tai oman ryhmän tiloissa, näin van-hemmat saisivat yhteistä aikaa lapsen kanssa sekä näkisivät toimintaa tarhassa, sekä tu-tustuisivat muihin ryhmän vanhempiin.”

”Lasten ja vanhempien yhteiset toimintapäivät/illat esim. musiikin, kuvataiteen tai lii-kunnan parissa voisivat olla kivoja. Samalla tulisi päiväkodin henkilökunta ja toiset van-hemmat tutuiksi.”

”Esim. retken- ja vanhempainillan yhdistäminen.”

Vanhemmat toivoivat mahdollisuutta osallistua ja tulla kuulluiksi päiväkodin toimintakulttuurin kehittämisessä:

”Toivoisin, että vanhemmilla olisi mahdollisuus olla avoimesti keskustelemassa päiväko-din toiminnan ja arvojen kehittämisessä ja arvioinnissa. Esim. päiväunikäytännöt ja las-ten toimintaan osallistuminen.”

”Minulla on ollut mahdollisuus osallistua mm. tavoitteiden määrittelyyn, mutta se ei näy toiminnassa. Haluaisin, että kaikki se suunnittelu ja keskustelu ja palautekyselyt jne. nä-kyisivät jotenkin lasten arjessa.”

”Päiväkodin ja huoltajien ”kehittämispäivä”, jossa voisi erilaisin toiminnallisin tavoin ke-hittää päiväkotia.”

”Vanhempainilloissa voisi olla enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa päiväkodin toimin-nan suunnitteluun. Vasukesteluissa voi vaikuttaa ryhmän toimintaan. Nämä ovat hy-viä toimintatapoja. Lisäksi haluan osallistua joulu- ja kevätkuuhliin yms. tapahtumiin.”

”Päiväkodin henkilöstön ja perheiden olisi hyvä yhdessä keskustella esim. miten tilarat-kaisut auttaisivat lapsia viihtymään, miten henkilöstöresurssointi toimii, miten perheet voisivat osallistua toimintaan halutessaan.”

9. Vanhempien ilot ja huolenaiheet arjessa

Vanhemmuus on elinikäinen tehtävä, jota värittää vanhempien kokemat ilot ja huolenaiheet arjessa. On tärkeää, että lapselle tärkeät aikuiset kotona ja päiväkodissa tutustuvat toisiinsa ja jakavat lapsen elämää ja kokemuksia päivittäin. Yhdessä mietitään, miten lapsen kehitystä ja oppimista parhaalla tavalla voidaan tukea.

Suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten vanhempien näkemykset lasten hyvinvointia koskevien väitteiden osalta erosivat toisistaan vain hieman. Suurin osa (81 %) kaikista kyselyyn vanhemmista oli sitä mieltä, että lapsen ja kyselyyn vastanneen vanhemman välinen suhde toimii erittäin hyvin. Lähes puolet (48 %) vanhemmista oli sitä mieltä, että lapsen suhteet kavereihin niin päiväkodissa kuin myös kotona toimii erittäin tai melko hyvin. Suurin osa (64 %) kyselyyn vastanneiden vanhempien lapsista viihtyy erittäin hyvin päiväkodissa. Suomenkielisissä 64 % ja ruotsinkielisissä 59 % päiväkodissa olevien lasten vanhempien mielestä lapsen arki on erittäin tasapainoista. Kaikista kyselyyn vastanneista vanhemmista 43 % oli sitä mieltä, että lapsella ja/tai perheellä on riittävä tukiverkosto esimerkiksi lastenhoitoapua. Noin viidenneksellä (17 %) kyselyyn vastanneista vanhemmista tukiverkosto ei ole riittävä.

Kyselyyn vastanneet vanhemmat eivät olleet kovinkaan huolestuneita lapsen hyvinvointiin liittyvistä asioista. Reilua puolta (54 %) vanhemmista ei huolestuttanut mikään lapsen hyvinvointiin liittyvästä asiasta. Vanhemmista 17 % huolestutti lapsen digilaitteiden parissa viettämä aika, 9 % huolestutti lapsen yksinäisyys, 6 % huolestutti lapsen netissä ja peleissä näkemät asiat, 5 % huolestutti lapsen fyysinen terveys ja/tai lapsen psyykinen terveys, 4 % huolestutti lapsen liian vähäinen liikkuminen ja 3 % vanhemmista oli huolissaan siitä, että lasta kiusataan. Vanhemmista 16 % oli huolissaan jostain muusta lapsen hyvinvointiin liittyvästä asiasta kuin edellä mainituista. Vanhemmat olivat huolissaan päiväkodin henkilökunnan suuresta vaihtuvuudesta, perheen, työn ja harrastusten yhteensovittamisesta, lasten tunne-elämän vaihteluista kuten lapsen uhmasta, perhemuodon muutoksista ja niiden vaikutuksista arkeen ja lapsen hyvinvointiin, lasten päiväkodin ulkopuolisten kaverien vähydestä ja mahdollisista kehityksen tai oppimisen haasteista.

Kyselyyn vastanneiden äitien ja isien näkemykset lasten hyvinvointia koskevien väitteiden osalta olivat yhdensuuntaisia. Isät olivat äitejä hieman enemmän sitä mieltä, että lapsen ja vanhemman välinen suhde toimii erittäin hyvin, lapsen suhteet kavereihin niin kotona kuin päiväkodissa toimii erittäin hyvin, lapsi viihtyy erittäin hyvin päiväkodissa ja että lapsen arki on

hyvin tasapainoista. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten äidit olivat hieman isiä enemmän sitä mieltä, että lapsella ja/tai perheellä ei ole riittävää tukiverkostoa. Suomalaisessa päiväkodissa olevien lasten isät olivat hieman muita vanhempia enemmän huolissaan lapsen yksinäisyydestä ja lapsen liian vähäisestä liikkumisesta. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien lasten isät olivat puolestaan hieman muita vanhempia enemmän huolissaan lapsen psyykkisestä terveydestä. Kaikki kyselyyn vastanneet isät olivat äitejä enemmän huolissaan lapsen digilaitteiden parissa viettämästä ajasta ja lapsen peleissä näkemistä asioista.

Kyselyyn vastanneiden tyttöjen ja poikien vanhempien näkemykset erosivat toisistaan vain hieman lasten hyvinvointia koskevien väitteiden osalta. Poikien vanhemmat olivat hieman enemmän huolissaan lapsen yksinäisyydestä, lapsen psyykkisestä terveydestä, lapsen digilaitteiden parissa viettämästä ajasta ja lapsen netissä ja peleissä näkemistä asioista. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tyttöjen vanhemmat olivat hieman muita vanhempia enemmän huolissaan lapsen liian vähäisestä liikkumisesta ja poikien vanhemmat puolestaan siitä, että lasta kiusataan.

Tukea tarvitsevien lasten vanhemmat olivat muita vanhempia enemmän huolissaan lapsen hyvinvointiin liittyvistä asioista. He olivat muita vanhempia enemmän huolissaan lapsen yksinäisyydestä, lapsen fyysisestä ja psyykkisestä terveydestä sekä siitä että lasta kiusataan. Huolta herätti myös hieman muita vanhempia enemmän lapsen liikkumisen vähäisyys, lapsen digilaitteiden parissa viettämä aika, lapsen netissä ja peleissä näkemät asiat. Ruotsinkielisissä päiväkodeissa olevien tukea tarvitsevien lasten vanhempien huolenaiheissa korostui huoli lapsen yksinäisyydestä ja lapsen psyykkisestä terveydestä sekä huoli siitä, että lasta kiusataan.

10. Lopuksi

Päiväkotibarometri -kysely tavoitti melkein 10 000 päiväkotikäisen lapsen vanhempaa. Raportin tuloksia ei voida suoraan yleistää, mutta raporttiin vastanneiden vanhempien näkemykset kertovat varhaiskasvatuksen tilasta.

Päiväkodin aloitus on merkittävä tapahtuma koko perheelle. Vanhemmat toivovat siitä lisää tietoa ja ohjausta. Vain hieman yli puolet vanhemmista oli saanut tarpeeksi tietoa varhaiskasvatusvaihtoehdoista ennen lapsen varhaiskasvatuksen alkua. Päiväkotibarometrin vastauksista on tulkittavissa, että varhaiskasvatuksen palveluohjausta on edelleen kehitettävä. Vanhempia on aktiivisesti ohjattava palvelun pariin esimerkiksi lasten neuvolan kautta.

Päiväkotibarometriin vastanneet vanhemmat olivat tyytyväisiä lapsensa päiväkotiin ja melkein puolet vanhemmista antoi päiväkodille arvosanaksi yhdeksän. Erityisen tyytyväisiä oltiin päiväkodin sijaintiin, toiminnan monipuolisuuteen ja lasten turvallisuuteen. Vanhemmat olivat tyytyväisiä myös henkilöstön pätevyyteen, mikä on hieman yllättävää julkisuudessa käydyn keskustelun perusteella, jossa usein mainitaan pätevän henkilöstön puute. Rekrytointiongelmia on eniten isoissa kaupungeissa pääkaupunkiseudulla, joten ongelma on osin paikkakunta-kohtainen ja vaihtelee myös asuinalueittain ja yksiköittäin.

Eniten tyytymättömyyttä aiheutti henkilöstön riittämättömyys, joka näkyy vanhemmille sijaintien puutteena tai henkilöstön runsaana vaihtumisena sekä väliaikoina, jolloin ryhmällä ei ole esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajaa. Vanhemmat toivovat avointa viestintää henkilöstömuutoksista ja henkilöstön puuttumisesta.

10.1 Varhaiskasvatussuunnitelmat

Vanhemmilta kysyttiin myös varhaiskasvatussuunnitelmista. Kysymyksiä oli sekä paikallisesta että lapsen omasta varhaiskasvatussuunnitelmasta. Vastauksista oli luettavissa se, että varhaiskasvatussuunnitelmat menivät usealla vastaajalla sekaisin. Lapsen oma vasu oli vanhemmille huomattavasti tutumpi kuin paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatussuunnitelmien eri tasot on hyvä käydä läpi vanhempainilloissa. Termistö on vaikea, koska varhaiskasvatussuunnitelma -sanaa käytetään eritasoisista suunnitelmista. Termistöä selkiyttämällä päästäisiin selkeämpään viestintään. Vanhempia tulee ottaa mukaan paikallisten

varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan erilaisin osallistavin keinoin. Suunnitelmissa tapahtuneista muutoksista tulee myös kertoa vanhemmille.

Huolestuttavan monelta lapselta puuttui kokonaan lapsen vasu. Suomenkielisissä päiväkodeissa lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on tehty hieman useammalle lapselle kuin ruotsinkielisissä päiväkodeissa. Varhaiskasvatussuunnitelmia laativat ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat. Kyselyn aukioloaikana kaikkia tämän syksyn varhaiskasvatussuunnitelmia ei varmasti ollut vielä laadittu, mutta useamman vuoden päiväkodissa olleilta lapsilta tulisi kuitenkin löytä entuudestaan vasu. Vanhempien ja opettajan väliset vasu keskustelut ovat tärkeitä ja niihin toivotaan olevan kaikilla vanhemmilla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua.

10.2 Vanhemmat eivät tunne toisiaan

Suurin osa kyselyyn vastanneista vanhemmista on sitä mieltä, että päiväkotiviesti, koteihin kodin ja päiväkodin yhteistyön tärkeydestä. Vanhemmat tarvitsevat päiväkodin tukea toisiin vanhempiin tutustumisessa. Barometristä käy ilmi, että vanhemmat tuntevat muiden päiväkodeissa olevien lasten vanhempia heikosti. Kaikilla perheillä ei ole turvaverkosta lähellä asuvista isovanhemmista, muista sukulaisista tai kummeista, jolloin päiväkodista muodostuva toisten vanhempien verkosto voi olla tärkeä. Päiväkodit voisivat ottaa tässä asiassa aktiivisempaa roolia, esitellä vanhempia toisilleen ja järjestää etenkin toimintakauden alussa tilaisuuksia, joissa käytetään aikaa siihen, että vanhemmat tutustuvat sekä päiväkodin henkilöstöön että toisiinsa. Osa vanhemmista ilmoitti, ettei tunne myöskään henkilöstöä hyvin. Koko päiväkotihenkilöstön esittäytyminen heti toimintakauden alussa on tärkeää, koska aamuisin ja iltapäivisin myös muiden ryhmien henkilöstö ottaa lapsia vastaan. Vanhempia auttaa esimerkiksi se, että ryhmän eteisessä on ryhmän aikuisten kuvat ja työtehtävät. Sijaisista on myös tärkeä informoida vanhempia.

Päiväkodin arjen kohtaamisissa vanhemmat tuntevat tulevansa aidosti kohdatuiksi henkilökunnan kanssa ja tuntevat saavansa useimmiten riittävästi tietoa lapsen päiväkotipäivästä. Hakutilanteet ovat kuitenkin usein kiireisiä paikkoja haastavien asioiden käsittelyyn, joten tällaisille asioille tulee varata rauhallinen aika mahdollisimman pian. Vanhemmat kaipaavat barometrin perusteella myös konkreettisia vinkkejä, miten esimerkiksi uhmaikäisen lapsen kanssa tulisi toimia. Osa vanhemmista kaipaa myös vertaistukea vanhemmuuteen, jolloin asuinalueelle voitaisiin perustaa erilaisia vertaisryhmiä.

Vanhempien avovastauksista on luettavissa myös se, että vanhemmat toivovat, että äitejä ja isejä kohdellaan samalla tavalla. Alkukeskusteluissa onkin tärkeä käydä keskustelua mm. siitä, kenelle ensisijaisesti ilmoitetaan lapsen sairastumisesta. Mahdollisimman tasapuolinen keskustelu lapseen liittyvistä asioista molempien vanhempien kanssa on hyvä tapa. Näissä asioissa on tärkeä huomioida perheiden moninaisuus.

10.3 Vanhempien osallisuus

Perheet ovat erilaisia, joten myös toiveet osallisuudesta ovat erilaisia. Osa vanhemmista haluaa osallistua päiväkodin kehittämistyöhön ja toisille riittää, että lasta koskeva tieto kodin ja päiväkodin välillä kulkee. Viestinnän suhteen vanhemmat toivovat, että päiväkotikäyttöön johdonmukaisesti yhtä viestintäkanavaa, josta kaikki tärkeä tieto löytyy. Vanhempainillan toiveita siitä, mikä olisi toimivin viestintäkanava on hyvä kartoittaa esimerkiksi yhteisessä vanhempainillan pohjalta voidaan laatia myös yhteiset viestinnän pelisäännöt päiväkodille.

Barometrin mukaan vanhemmat pitävät vanhempainiltoja tärkeinä ja osallistuvat niihin mielellään. Koska vanhempainiltoja järjestetään 1-2 kertaa vuodessa, tulee päiväkodin puolelta miettiä tarkoin, mihin yhteinen aika kannattaa käyttää. Jokaisessa vanhempainillan tulee varata aikaa siihen, että vanhemmat tutustuvat toisiinsa ja aikaa on myös keskinäiselle vuorovaikutukselle. Perheiden näkökulmasta hyvä vanhempainilta on sellainen, jossa mahdollisimman moni osallistumiseneste on poistettu esimerkiksi järjestämällä lastenhoito, huomioimalla eri kieli- ja kulttuuritaustaiset vanhemmat tai järjestämällä liukuva messutyypinen vanhempainilta, jolloin vuorotyötä tekevällä vanhemmalla on mahdollisuus osallistua. Vanhemmat toivovat etukäteen tietoa asioista, joita vanhempainillan käsitellään, jolloin he voivat valmistautua ja tehdä ehdotuksia käsiteltävistä asioista etukäteen.

Vanhempien kokemus osallisuudesta ei vaadi suuria tekoja. Tunne siitä, että tulee nähdyksi ja kuulluksi on keskeinen. Työn ja perheen yhteensovittamisen ja elämän aikatauluttamisen haastavuus ohjaa sitä, miten vanhemmat kokevat jaksavansa osallistua päiväkodin toimintaan. Vanhemmat ovat valmiita osallistumaan erilaisiin päiväkodin toimintoihin, mutta toimintoja tulee paloitella pieniksi kokonaisuuksiksi, joihin vanhempien on helppo tarttua. Päiväkodissa voidaan päättää yhdessä mihin asioihin keskitytään tällä toimintakaudella ja mihin seuraavana vuonna. Vanhemmat tulee ottaa mukaan aidosti lasten hyvinvoinnin vahvistamiseen. Tämä avaa suuria mahdollisuuksia vanhempain toiminnan uudistamiselle.

Liitteet

Liite 1. Päiväkotibarometri 2019 - kyselylomake

PÄIVÄKOTIBAROMETRI 2019

Hei varhaiskasvatukseen lapsen vanhempi!

Varhaiskasvatusta on uudistettu monin tavoin viime vuosina. Päiväkotibarometrilla halutaan kartoittaa vanhempien mielipiteitä eri varhaiskasvatuksen osa-alueilta keskittyen erityisesti vanhempien osallisuuteen ja kodin ja päiväkodin yhteistyöhön.

Päiväkotibarometria tehdään nyt ensimmäistä kertaa ja sen toteuttavat yhteistyössä Suomen Vanhempainliitto ja Förbundet Hem och Skola. Järjestöt ovat valtakunnallisia vanhempainyhdistysten kattojärjestöjä. Päiväkotibarometri antaa järjestöille, päättäjille, varhaiskasvatuksen järjestäjille ja päiväkotien henkilöstölle tärkeää tietoa vanhempien näkemyksistä varhaiskasvatukseen liittyen.

Voit vastata Päiväkotibarometri-kyselyyn, mikäli sinulla on päiväkodissa oleva alle esiopetusikäinen lapsi.

Vastaa kysymyksiin ajatellen oman lapsesi varhaiskasvatusta ja päiväkotia. Mikäli sinulla on useampi lapsi päiväkodissa, valitse yksi lapsi, jota ajatellen vastaat kyselyyn. Jos haluat vastata useamman lapsen puolesta kyselyyn, täytä kustakin lapsesta oma lomake. Kyselyyn vastataan anonyymisti, eikä yksittäistä vastaajaa voida tunnistaa.

Voit osallistua neljän lippu.fi - lahjakortin arvontaan täyttämällä yhteystietosi vastauksen lähettämisen jälkeen. Arvontaan osallistujien tietoja ei yhdistetä jäsenkyselyn vastauksiin.

Kysely on auki 6.10.2019 saakka. Kyselyyn vastaaminen vie aikaa noin 15-20 minuuttia. Muistathan lopuksi lähettää vastauksesi painamalla lähetä-painiketta.

Mielipiteesi on meille tärkeä, lämmin kiitos osallistumisestasi!

Yhteystiedot:

Ulla Siimes

Toiminnanjohtaja

Suomen Vanhempainliitto

p. 040 553 0981

ulla.siimes@vanhempainliitto.fi

Micaela Romantschuk

Toiminnanjohtaja

Förbundet Hem och Skola i Finland

p. 050 336 2016

micaela.romantschuk@hemochskola.fi

1. Lapsen päiväkodissa käytetty kieli

suomi

- ruotsi
- jokin muu kieli, mikä?
- kielikylpypäiväkoti, mikä kieli?

TAUSTATIEDOT

2. Vastaajan sukupuoli

- nainen
- mies
- muu
- en halua kertoa

3. Vastaajan äidinkieli

- suomi
- ruotsi
- saame
- venäjä
- viro
- arabia
- somali
- englanti
- muu, mikä?

4. Vastaajan koulutustausta

- peruskoulu tai vastaava
- ylioppilastutkinto
- ammattitutkinto
- ammattikorkeakoulututkinto
- yliopisto/korkeakoulututkinto
- muu, mikä?

5. Lapsen ikä, kun hän aloitti päiväkodissa (pyöristä lähimpään täyteen ikävuoteen)

- 1 2 3 4 5

6. Lapsen ikä tällä hetkellä (pyöristä lähimpään täyteen ikävuoteen)

- 1 2 3 4 5

7. Lapsen sukupuoli

- tyttö
 poika
 muu
 en halua kertoa

8. Lapsellani on todettu kehityksessä/oppimisessa tuen tarve

- kyllä ei

9. Alue, jolla asut:

- Etelä-Suomi
 Lounais-Suomi
 Länsi-Suomi
 Keski-Suomi
 Itä-Suomi
 Pohjois-Suomi
 Ahvenanmaa

10. Kunta, jossa lapsesi osallistuu varhaiskasvatukseen

11. Lapseni päiväkoti on

- kunnallinen
- yksityisen yrityksen ylläpitämä
- järjestön/yhdistyksen ylläpitämä
- muu, mikä?

12. Minkä kouluarvosanan antaisit lapsesi päiväkodin toiminnalle?

- 4 5 6 7 8 9 10

PÄIVÄKODIN ALOITUS

Päiväkodin aloitus on iso tapahtuma koko perheelle, varsinkin jos on kyse ensimmäisestä varhaiskasvatukseen osallistuvasta lapsesta. Luottamussuhdetta vanhempien ja henkilökunnan kesken rakennetaan jo ensikohtaamisesta alkaen.

13. Saitteko riittävästi tietoa erilaisista varhaiskasvatusvaihtoehdoista ennen päiväkotipaikan hakemista?

- kyllä ei en osaa sanoa

14. Mikä seuraavista tekijöistä vaikutti eniten siihen, mihin päiväkotiin halusitte lapsenne? (voit valita max. kolme)

- päiväkodin hyvä ilmapiiri
- monipuolinen toiminta
- päiväkodin sijainti
- henkilökunta otti perheemme hyvin vastaan tutustuessamme eri päiväkoteihin
- päiväkodin fyysiset tilat
- muiden perheiden suositukset
- vanhemmat sisarukset ovat/ovat olleet samassa päiväkodissa
- muu, mikä?

15. Saitteko lapsellenne paikan toivomastanne päiväkodista?

kyllä ei

16. Minkälaiset asiat helpottaisivat perheen näkökulmasta päiväkodin aloittamista?

- lapsen tulevan opettajan tai hoitajan vierailu perheen kotona
- vanhempien ja lapsen yhteinen vierailu päiväkodissa
- vanhemman ja lapsen yhteinen harjoittelujakso 1-4 päivää
- vanhemman ja lapsen yhteinen harjoittelujakso 1-2 viikkoa
- omahoitaja lapsen tukena
- puhelinkeskustelu päiväkodin johtajan tai opettajan kanssa
- joku muu, mikä?

PÄIVÄKODIN TOIMINTA

17. Miten tyytyväinen olet seuraaviin asioihin lapsesi päiväkodissa?

	erittäin tyytyväinen	melko tyytyväinen	melko tyytymätön	erittäin tyytymätön	en osaa sanoa
päiväkodin sijainti (kotiin nähden)	☐	☐	☐	☐	☐
toiminnan monipuolisuus	☐	☐	☐	☐	☐
lapsiryhmän yhteishenki	☐	☐	☐	☐	☐
kodin ja päiväkodin välinen yhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
henkilöstön pätevyys	☐	☐	☐	☐	☐
henkilöstön riittävyys	☐	☐	☐	☐	☐
kodin ja päiväkodin välinen viestintä	☐	☐	☐	☐	☐
lasten turvallisuus	☐	☐	☐	☐	☐
ruuan laatu	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkodin tilojen tarkoituksenmukaisuus	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkodin tilojen kunto	☐	☐	☐	☐	☐

Varhaiskasvatusta toteutetaan valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden, paikallisen (vasu) ja lapsen oman (lapsen vasu) varhaiskasvatussuunnitelman mukaan. Paikallinen vasu kertoo vanhemmille paikallisista painotuksista ja pedagogisista erityispiirteistä.

Lapsen vasu on suunnitelma lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta. Se laaditaan jokaiselle päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle. Lapsen vasu on päiväkodin ja lapsen vanhempien tai huoltajien yhteinen suunnitelma siitä, miten lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

18. Miten paikallista vasua on käsitelty lapsesi päiväkodissa vanhempien kanssa?

- vanhemmat ovat olleet mukana laatimassa paikallista vasua
- olen keskustellut vasusta kahden kesken henkilöstön kanssa
- päiväkodin henkilöstö on esitellyt vasua vanhemmille esim. vanhempainillassa
- päiväkotia on informoinut vanhemmille, missä vasuun voi tutustua
- ei mitenkään
- en tiedä

19. Onko lapsellesi laadittu varhaiskasvatussuunnitelma (lapsen vasu)?

- kyllä ei en osaa sanoa

21. Miten vanhempien roolia lapsen vasuprosessissa voitaisiin mielestäsi kehittää?

KODIN JA PÄIVÄKODIN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on keskeinen osa hyvin toimivaa varhaiskasvatusta. Luottamuksellinen yhteistyö perustuu vuorovaikutukseen ja molemminpuoliseen aktiivisuuteen. Luottamuksellisessa yhteistyössä on helpompi ottaa esille myös vaikeampia lapsen liittyviä asioita.

22. Millaiseen yhteistyöhön osallistut päiväkodissa mieluiten? Valitse kolme sinulle mieluisinta

yhteistyömuotoa, (1 = mieluisin, 2 = toiseksi mieluisin, 3 = kolmanneksi mieluisin)

- säännölliset vasukeskustelut lapsesta opettajan kanssa
- vanhempainillat
- yhteiset juhlat (kevät- ja joulujuhlat, äitien-, isänpäivä yms. tapahtumat)
- vanhempaintoimikunnan/-yhdistyksen toiminta
- talkoot, pihatapahtumat
- päiväkodin retket
- päiväkodin päivittäinen toiminta
- lasten tekemät esitykset ja projektien toteutus (taidenäyttely, video tms.)
- jokin muu, mikä?

23. Mitä viestintämuotoja päiväkodin ja kodin välillä käytetään säännöllisesti lapsesi päiväkodissa?

- sovellus (Muksunetti, Daisy, Peda.net tms.)
- sähköposti
- ilmoitustaulu
- tiedotteet lapsen päiväkotilokerossa
- WhatsApp-ryhmä
- Facebook-ryhmä
- Instagram
- puhelut
- tekstiviestit
- viikko- tai kuukausitiedote
- muu, mikä?

24. Miten kehittäisit vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä päiväkodissa?

25. Mieti tilanteita, jolloin viet lasta päiväkotiin, tai haet hänet sieltä. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä?

	joka päivä	usein	joskus	harvoin	ei koskaan
henkilökunnalla on aikaa kohdata minut hakutilanteissa	☐	☐	☐	☐	☐
saan tarpeeksi tietoa lapseni päiväkotipäivästä	☐	☐	☐	☐	☐
henkilöstö kertoo päiväkodin toiminnasta ja tavoitteista säännöllisesti	☐	☐	☐	☐	☐
saan lapsestani positiivista palautetta päiväkodin henkilökunnalta	☐	☐	☐	☐	☐
annan itse henkilöstölle positiivista palautetta	☐	☐	☐	☐	☐
koen, että henkilökuntaa on helppo lähestyä	☐	☐	☐	☐	☐
saan tarpeeksi tietoa lapseni oppimisesta	☐	☐	☐	☐	☐
tapaan samalla muita vanhempia	☐	☐	☐	☐	☐
tilanteissa on helppoa ottaa puheeksi hankaliakin asioita	☐	☐	☐	☐	☐

VANHEMPAINILLAT

26. Osallistutko päiväkodin vanhempainiltoihin?

- aina/useimmiten
- joskus
- en koskaan

29. Kuinka paljon vanhempainilloissa käytetään aikaa siihen, että vanhemmat voivat tutustua toisiinsa?

- paljon
- jonkun verran
- vähän
- ei ollenkaan

30. Millainen on mielestäsi hyvä vanhempainilta, johon menisit mielelläsi?

31. Kuinka hyvin tunnet:

	hyvin	jonkin verran	en ollenkaan
lapsesi ryhmän vanhempia	☐	☐	☐
muita päiväkodin vanhempia	☐	☐	☐
lapsesi ryhmän henkilökuntaa	☐	☐	☐
muuta päiväkodin henkilökuntaa	☐	☐	☐

32. Toivotko saavasi vertaistukea vanhemmuuteen päiväkodin muilta vanhemmilta?

- usein
- joskus
- en lainkaan
- en osaa sanoa

VANHEMPIEN OSALLISUUS

Varhaiskasvatustilain mukaan vanhemmille tai lapsen muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsen varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

34. Ota kantaa seuraaviin vanhempien osallisuutta ja yhteistyötä koskeviin väitteisiin ajatellen lapsesi päiväkotia.

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
minua kuunnellaan omaa lastani koskevissa asioissa	☐	☐	☐	☐	☐
vanhempia kuunnellaan päiväkotia koskevissa kehittämissuhteissa	☐	☐	☐	☐	☐

	täysin samaa mieltä	melko samaa mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	melko eri mieltä	täysin eri mieltä
voin osallistua päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkoti viestii vanhemmille, että se pitää kodin ja päiväkodin yhteistyötä tärkeänä	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkodin johtaja osoittaa toiminnallaan, että vanhemmat ovat päiväkodille tärkeä yhteistyökumppani	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkoti kannustaa vanhempia pitämään yhteyttä päiväkotiin	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkoti kuuntelee vanhempien mielipiteitä ja suhtautuu avoimesti vanhempien kehittämisehdotuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
päiväkoti kannustaa vanhempia vanhempain toimintaan (esim. vanhempainyhdistys)	☐	☐	☐	☐	☐
saan päiväkodista konkreettisia vinkkejä siitä, miten voin vanhempana tukea lapseni kasvua ja kehitystä	☐	☐	☐	☐	☐

35. Onko sinulle tarjottu mahdollisuutta osallistua

	kyllä	ei	en osaa sanoa
päiväkodin arvoja koskevaan keskusteluun	☐	☐	☐
päiväkodin toiminnan suunnitteluun	☐	☐	☐
päiväkodin toiminnan kehittämiseen ja/tai arviointiin	☐	☐	☐
päiväkotiympäristön suunnitteluun	☐	☐	☐
päiväkodin ruokailun kehittämiseen	☐	☐	☐
päiväkodin kasvatustavoitteiden määrittelyyn	☐	☐	☐
päiväkodin arkeen (apuna retkillä, järjestämässä toimintaa jne.)	☐	☐	☐
osaamiseni hyödyntämiseen päiväkodissa (esim. ammattiesittely)	☐	☐	☐

	kyllä	ei	en osaa sanoa
tms.)			
avointen ovien päivään	☐	☐	☐
juhlien tai teemapäivien järjestämiseen	☐	☐	☐
varainhankintaan (rahan keräämiseen)	☐	☐	☐
vanhempainyhdistystoimintaan	☐	☐	☐

36. Miten sinä vanhempana haluaisit osallistua päiväkodin toimintaan?

37. Toimiiko lapsesi päiväkodissa vanhempainyhdistys tai -toimikunta?

- kyllä
- ei
- on toiminut, mutta ei tällä hetkellä
- en tiedä

38. Osallistutko itse vanhempaintoimintaan?

- kyllä
- ei
- olen osallistunut aikaisemmin

39. Millaiseen vanhempain toimintaan lähtisit itse mukaan?

- vapaamuotoisiin tapaamisiin, missä vanhemmat oppivat tuntemaan toisiaan
- lasten ja vanhempien yhteisiin tapahtumiin
- teemailtoihin vanhemmuudesta ja kasvatuksesta
- varainhankintaan
- talkoisiin
- muu, mikä?

ILOT JA HUOLENAIHEET

40. Ota kantaa, miten seuraavat asiat toimivat tällä hetkellä lapsesi kohdalla?

	toimii erittäin hyvin	toimii melko hyvin	toimii melko huonosti	toimii erittäin huonosti
lapsen ja vanhemman (vastaajan) välinen suhde	☐	☐	☐	☐
lapsen suhteet kavereihin (sekä kotona että päiväkodissa)	☐	☐	☐	☐
lapsi viihtyy päiväkodissa	☐	☐	☐	☐
lapsen arki on tasapainoista	☐	☐	☐	☐
lapsella/perheellämme on riittävä tukiverkosto (esim. saamme apua lastenhoidossa)	☐	☐	☐	☐

41. Mitkä lapseesi liittyvät asiat huolestuttavat sinua tällä hetkellä? (rastita huolestuttavat asiat)

- lapsi on yksinäinen
- lapsi liikkuu liian vähän
- lasta kiusataan
- lapsen fyysinen terveys
- lapsen psyykinen terveys
- lapsen digilaitteiden parissa viettämä aika
- lapsen netissä ja peleissä näkemät asiat

muu, mikä?

ei mikään

42. Mitä muuta haluat sanoa varhaiskasvatuksesta tai päiväkodista? Terveiset Vanhempainliitolle ja Hem och Skolalle!
